

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2017

Grafická podoba Výroční zprávy ČNB za rok 2017 přibližuje čtenářům vzhled tzv. Hypšmanovy přístavby, která je jednou z budov ústředí ČNB a byla v roce 2017 částečně rekonstruována.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2017

ISBN 978-80-87225-77-6

Mandát ČNB

- **pečovat o cenovou stabilitu,**
 - **pečovat o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v ČR,**
 - **vydávat bankovky a mince, řídit peněžní oběh a zúčtování bank,**
 - **vykonávat dohled nad osobami působícími na finančním trhu.**
-
- *Měnovou politikou* usilujeme o zachování cenové stability, tedy o udržení nízké a stabilní inflace. *Makrobezpečnostní politikou* pečujeme o finanční stabilitu a odolnost finančního systému, které jsou nezbytnou podmínkou pro zachování cenové stability. Společným působením měnové a makrobezpečnostní politiky tak přispíváme k udržení důvěry v hodnotu české koruny a ke stabilitě makroekonomického prostředí;
 - *Dohledem nad finančním trhem, tvorbou pravidel obezřetného chování a jednání se zákazníky* chráníme klienty osob a institucí, které podnikají na finančním trhu;
 - *Provozováním mezibankovního platebního systému a vydáváním bankovek a mincí* zajišťujeme plynulý platební styk a hladký oběh hotovosti;
 - Jako *banka státu* poskytujeme státu a veřejnému sektoru bankovní služby;
 - V souladu s hlavním cílem *s odbornou péčí nakládáme s devizovými rezervami*;
 - Jsme *součástí Evropského systému centrálních bank (ESCB)* a podílíme se na plnění jeho cílů a úkolů.

— NA ČEM STAVÍME

— NEZÁVISLOST

Široce pojatá a zákonem podložená nezávislost centrální banky je klíčovou podmínkou úspěšné realizace měnové politiky, tedy dlouhodobého nízkoinflačního růstu ekonomiky, stejně tak jako objektivního dohledu nad finančním trhem.

— OTEVŘENOST A DŮVĚRYHODNOST

Vysoká míra nezávislosti musí být doprovázena vysokou mírou odpovědnosti vůči veřejnosti za plnění našich cílů. Veřejnosti i jejím voleným zástupcům otevřeně a pravidelně sdělujeme své cíle a míru jejich naplňování, stejně jako naše názory, záměry a předpoklady do budoucna, a tím činíme naše konání srozumitelné, předvídatelné, a proto důvěryhodné.

— ODBORNÁ ZDATNOST

Odborně zdatní a kompetentní zaměstnanci jsou předpokladem pro to, aby se ČNB dařilo posilovat její pověst jako důvěryhodné a otevřené instituce doma i v mezinárodním měřítku.

Obsah

ROK 2017 VE ZKRATCE	6
ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA	8
1. BANKOVNÍ RADA	10
2. ČNB V ROCE 2017	14
MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ	16
FINANČNÍ STABILITA	19
DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM	20
POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE	28
PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK	28
Peněžní oběh	28
Bezhotovostní platební styk	31
STATISTIKA	34
OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	35
Správa devizových rezerv	36
ČNB jako banka státu	39
EKONOMICKÝ A FINANČNÍ VÝZKUM	40
EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	41
3. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	44
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2017	46
LIDSKÉ ZDROJE	49
4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	54
KOMUNIKACE	56
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	57
KONGRESOVÉ CENTRUM	58
ODBORNÁ KNIHOVNA	58
EXPOZICE	59
ARCHIV	59
5. HOSPODAŘENÍ ČNB	60
SEZNAM ZKRATEK	70

Rok 2017 ve zkratce

- Nejvýznamnější událostí roku v oblasti měnové politiky bylo ukončení kurzového závazku ČNB. V souladu se svojí předchozí komunikací k němu bankovní rada překročila začátkem dubna, kdy došlo k naplnění podmínek pro udržitelné plnění inflačního cíle ČNB do budoucna. Koruna poté vůči euru posilovala jen pozvolna a bez větších výkyvů jedním či druhým směrem.
- Inflace se po celý rok nacházela v horní polovině tolerančního pásma cíle ČNB. Uvolněná měnová politika spolu s rostoucí zahraniční poptávkou podporovaly ekonomický růst, který dosáhl 4,6 %. Stále zřetelnější nedostatek volné pracovní síly vedl k výraznému zrychlení růstu mezd.
- Robustní plnění inflačního cíle umožnilo ČNB opustit tzv. technicky nulovou úroveň úrokových sazeb. Bankovní rada nejprve v srpnu a poté v listopadu zvýšila hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbu celkem o 0,45 procentního bodu na 0,5 %.
- Domácí finanční sektor si nadále zachovával vysokou odolnost vůči případným šokům a schopnost ustát velmi nepříznivý ekonomický vývoj. Došlo však k nárůstu rizik spojených s chováním finančních institucí, podniků i domácností v příznivé fázi hospodářského a finančního cyklu. Na tato rizika ČNB reagovala použitím nástrojů makroobezřetnostní politiky, konkrétně úpravami doporučení pro poskytování hypotečních úvěrů a zvýšením sazby proticyklické kapitálové rezervy.
- V souvislosti s nabytím účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru začala ČNB od prosince 2016 postupně vykonávat dohled nad celým trhem se spotřebitelskými úvěry, a to včetně nebankovních společností, pro které nový zákon stanovil povinnost mít ke své činnosti povolení ČNB.
- S účinností od 13. února jmenoval prezident republiky novými členy bankovní rady ČNB Oldřicha Dědka a Marka Moru namísto Lubomíra Lízala a Pavla Řežábka, jejichž mandáty skončily k 12. únoru.
- K 31. lednu byla restrukturalizována sekce lidských zdrojů. Podstatnou část její agendy převzala od 1. února sekce kancelář, v níž byl vytvořen nový odbor lidských zdrojů. Některé dílčí činnosti pak byly převedeny do sekce rozpočtu a účetnictví a sekce správní. Ze sekce kancelář byl současně převeden odbor Evropské unie a mezinárodních organizací do sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu.
- Bankovní rada rozhodla v prosinci o zřízení sekce finanční stability namísto dosavadního samostatného odboru finanční stability, a to k 1. lednu 2018.
- V dokumentu „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“ ČNB společně s Ministerstvem financí doporučila vládě ČR nestanovovat cílové datum přijetí eura, a tedy neusilovat v průběhu roku 2018 o vstup do kurzového mechanismu ERM II.

Úvodní slovo guvernéra

Rok 2017 byl pro ČNB především ve znamení ukončení kurzového závazku a postupného navracení měnové politiky k normálu. Vyhodnocení úspěšnosti kurzového závazku, který trval od 7. listopadu 2013 do 6. dubna 2017, se již stalo předmětem domácích i zahraničních analýz a jsem přesvědčen, že zájem o toto téma přetrvá i v budoucnu. Již nyní však lze konstatovat, že závazek přinesl české ekonomice to, co od něj ČNB očekávala: nejprve přetřel spirálu deflačních očekávání a oslabil silné dezinflační tlaky a následně přispěl k oživení ekonomiky a k tvorbě nových pracovních míst. V konečném důsledku tak uspil návrat inflace k našemu inflačnímu cíli.

Přes všechny tyto prokazatelné přínosy bychom nemohli závazek vyhodnotit jako jednoznačně úspěšný, pokud by se po jeho ukončení dostavilo období nadměrného kolísání kurzu koruny, případně dalších makroekonomických veličin. I když jsme byli připraveni případnému rozkolísání vývoje svými nástroji čelit, žádné z potenciálních rizik se nakonec nenaplnilo a ukončení závazku proběhlo hladce. Po relativně krátkém období mírně zvýšené volatility se kurz stabilizoval a ve zbytku roku koruna vůči euru pozvolna, jen s několika přestávkami, zhodnocovala. Tento úspěch byl výsledkem naší předvídatelné politiky založené na otevřené komunikaci, i když připouštím, že k úspěšnému ukončení kurzového závazku zčásti přispěla i určitá dávka štěstí.

To však nic nemění na tom, že se chmurné předpovědi kritiků ČNB nenaplnily a že tím byl dovršen celkový zdar tohoto po téměř tři a půl roku používaného nekonvenčního nástroje měnové politiky. Dostatečně o tom svědčí ocenění ze strany odborné i laické veřejnosti. Jsem si jist, že naše zkušenost s používáním kurzu jako nekonvenčního nástroje měnové politiky, včetně způsobu jeho ukončení, může být zajímavá a v budoucnu užitečná i pro jiné centrální banky.

Přetrvávání inflačních tlaků v důsledku rychlého růstu mezd a celé ekonomiky v situaci, kdy koruna posilovala relativně pozvolna, nám v druhé polovině roku umožnilo zahájit proces návratu měnové politiky k normálu. Tím se rozumí opětovné využívání úrokových sazeb jakožto základního nástroje naší měnové politiky. K prvnímu zvýšení sazeb jsme přikročili začátkem srpna a stali se tak první centrální bankou v Evropě a třetí ve vyspělých ekonomikách, která úrokovou sazbu po mnoha letech opět zvýšila. Druhé zvýšení sazeb následovalo začátkem listopadu. I když návrat k rovnovážným úrokovým sazbám bude pokračovat i v příštích letech, lze konstatovat, že z hlediska měnové politiky jsme právě v roce 2017 položili základy definitivního překonání důsledků krizového vývoje v období 2008–2013.

Díky růstu úrokových sazeb se naše měnová politika začala v roce 2017 vracet do souladu s naší makrobezpečnostní politikou, jejíž zpříšňování začalo již v předchozích letech. Ke zpříšňování jsme překročili kvůli množícím se známkám přehřívání určitých částí ekonomiky. Měli jsme obavu zejména z rychlého růstu cen rezidenčních nemovitostí a z rostoucích objemů poskytnutých hypotečních úvěrů. Stále intenzivnější využívání makrobezpečnostních nástrojů v rostoucím počtu zemí je jedním z důsledků finanční krize. Potvrzuje se tím známá pravda, že všechno zlé (finanční krize) je pro něco dobré (zavádění propracovanějších nástrojů, které jí mají předcházet). Považuji za velmi užitečné, že k proticyklickému ovlivňování naší ekonomiky a k zajišťování její finanční stability máme k dispozici dva okruhy nástrojů, které se vzájemně doplňují a posilují. Možnost začít tlumit rizika přehřívání některých segmentů finančního trhu již v době, kdy měnová politika zůstávala kvůli přetrvávající nízké inflaci „připoutána“ k nulovým úrokovým sazbám a ke kurzovému závazku, se ukázala jako mimořádně přínosná.

I tak však považujeme za důležité, aby se nám podařilo prosadit převedení některých makrobezpečnostních nástrojů z „měkké“ podoby pouhých doporučení bankám do formy vynutitelné zákonem. Jmenovitě se to týká našich úvěrových ukazatelů k řízení rizik spojených s poskytováním úvěrů zajištěných nemovitostmi. Vzhledem k tomu, že toto naše přání zůstalo v roce 2017 z důvodu blížících se voleb do Poslanecké sněmovny českými zákonodárci nevyslyšeno, budeme znovu usilovat o jeho legislativní ukotvení. Máme-li nést plnou zodpovědnost za stabilitu finančního sektoru, je nezbytné, aby pro to byly vytvořeny potřebné právní předpoklady, včetně vynutitelných nástrojů.

Tato Výroční zpráva přibližuje nejdůležitější věcné, organizační, provozní i personální změny, ke kterým v ČNB v roce 2017 došlo. Jejich cílem bylo aktivně reagovat na měnící se prostředí, jít vstříc nejnovějším domácím i zahraničním výzvám a posílit profesionalitu a transparentnost této instituce. Věřím, že důvěryhodnost, které se u veřejnosti dlouhodobě těšíme, jsme v roce 2017 svými kroky a rozhodnutími ještě dále zvýšili.

Jiří Rusnok
guvernér

V letech 1928–1929 se budova tehdejší Pražské plodiny burzy, která je dnes součástí komplexu budov ústředí ČNB, rozrostla o citlivě navrženou funkcionalistickou přístavbu podle návrhu architekta Bohumila Hypšmana (též Hübschmanna). V přístavbě vznikl nový burzovní sál, který byl spojen s původními do tvaru písmena T. Při spojení všech sálů se dal vytvořit prostor o rozloze 1250 m², čímž se jednalo o vůbec největší sál v Praze. Pokud

jde o exteriér budovy, byla sňata sochařská výzdoba nad vchodem a nahradil ji travertinový pravoúhlý vstupní portál. Na druhou stranu byla do oblasti, kde se propojovala stará a nová budova, umístěna moderní plastika, alegorická ženská postava třímající srp a snop obilí, od sochaře Jaroslava Horejce. Nově vzniklá průčelí získala funkcionalistickou podobu, která však plně respektovala principy původní neorenesanční budovy.

I. BANKOVNÍ RADA

Bankovní rada

Bankovní rada – složení k 31. prosinci 2017

Vzadu: Oldřich Dědek, Vladimír Tomšík, Vojtěch Benda, Marek Mora, Tomáš Nidetzký
Vepředu: Jiří Rusnok, Mojmír Hampl

Bankovní rada je nejvyšším řídicím orgánem ČNB. Je sedmičlenná a jejími členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident republiky. Členové bankovní rady ČNB jsou jmenováni na dobu šesti let. Nikdo nesmí zastávat funkci člena bankovní rady více než dvakrát.

S působením v bankovní radě ČNB jsou neslučitelné funkce člena zákonodárního sboru, vlády nebo řídicích, dozorčích a kontrolních orgánů jiných bank a podnikatelských subjektů a výkon samostatné výdělečné činnosti s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, literární, publicistické, umělecké a pedagogické. Členství v bankovní radě ČNB je dále neslučitelné s jakoukoliv činností, která může způsobit střet zájmů mezi vykonáváním této činnosti a členstvím v bankovní radě.

Bankovní rada určuje měnovou a makroobezřetnostní politiku a nástroje pro jejich uskutečňování v souladu s hlavním cílem ČNB, kterým je péče o cenovou stabilitu, a s úkolem pečovat o finanční stabilitu. Rozhoduje o zásadních opatřeních měnové a makroobezřetnostní politiky a stanovuje zásady obchodů, které ČNB provádí. Rozhoduje také o zásadních opatřeních týkajících se dohledu nad finančním trhem a řešení krize na finančním trhu a hotovostního i bezhotovostního peněžního oběhu. Stanovuje strategii rozvoje ČNB a pravidla pro zapojení ČNB do aktivit EU, Evropského systému centrálních bank (ESCB) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) a pro spolupráci s mezinárodními finančními institucemi. Rozhoduje o organizačním uspořádání ČNB a o vymezení pravomocí a odpovědností organizačních útvarů ústředí a poboček. Schvaluje rozpočet a zásady finančního hospodaření ČNB.

Jednání bankovní rady předsedá guvernér, v jeho nepřítomnosti jím pověřený viceguvernér. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

S účinností od 13. února 2017 se stali novými členy bankovní rady ČNB Oldřich Dědek a Marek Mora, kteří nahradili dosavadní členy Lubomíra Lízala a Pavla Řežábka, jimž skončil mandát k 12. únoru 2017.

Při rekonstrukci v roce 2017 byla odborná knihovna ČNB přesunuta do jiné části Hypšmanovy přístavby. Dva nově vzniklé prostory byly začleněny pod kongresové centrum ČNB, čímž se zvýšila jeho atraktivita jak pro interní potřeby, tak zejména pro externí subjekty. Nové prostory jsou natolik multifunkční, aby mohly být využívány nejen pro pořádání tiskových konferencí představitelů ČNB, přednášky, školení, semi-

náře, ale i jako zázemí větších konferencí, zasedací místnosti nebo jako další školicí prostory v rámci objektu Plodínové burzy. Toto rozšíření kongresového centra do prostor po odborné knihovně je poměrně zásadní milník v jeho existenci, neboť umožňuje hostit významné vícedenní konference, které vyžadují větší množství podpůrných prostor pro přednášky a separátní jednání.

II. ČNB V ROCE 2017

ČNB v roce 2017

— MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hlavním úkolem měnové politiky stanoveným zákonem o ČNB je udržování cenové stability. Toho je od ledna 1998 dosahováno v rámci režimu cílování inflace, v němž se ČNB snaží udržet inflaci poblíž předem vyhlášeného cíle. Počínaje rokem 2010 ČNB cíluje meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen ve výši 2% s tolerančním pásmem ± 1 procentní bod. Cíl na této úrovni odpovídá praxi vyspělých ekonomik.

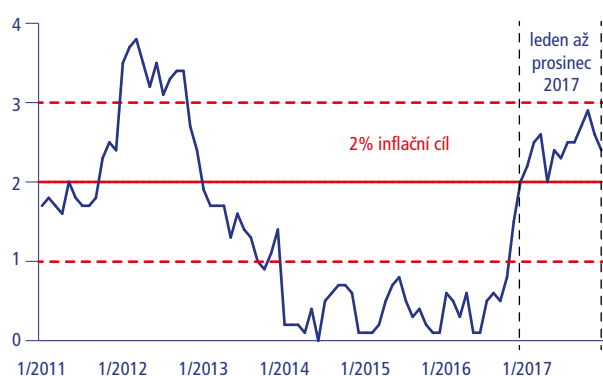
Inflace se po celý rok 2017 nacházela v horní polovině tolerančního pásma cíle ČNB. Nadále uvolněná měnová politika spolu s rostoucí zahraniční poptávkou podporovaly ekonomický růst, který akceleroval na 4,6%. Rekordně nízká nezaměstnanost a historicky nejvyšší počet volných pracovních míst vedl k výraznému zrychlení růstu mezd.

Naplnění podmínek pro udržitelné plnění cíle ČNB umožnilo bankovní radě – v souladu s její předchozí komunikací – opustit kurzový závazek, k čemuž došlo začátkem dubna 2017. Koruna poté vůči euru posilovala jen pozvolna a bez větších výkyvů jedním či druhým směrem. ČNB tak od ukončení kurzového závazku na devizovém trhu neintervenovala a ve druhém pololetí roku 2017 mohla přistoupit ke dvojímu zvýšení měnověpolitických úrokových sazeb.

Pro rozhodování bankovní rady je klíčovým podkladem prognóza budoucího ekonomického vývoje, připravovaná sekci měnovou. Prognózy jsou spolu s popisem a hodnocením hospodářského a měnového vývoje publikovány ve čtvrtletních Zprávách o inflaci (Zoi), které jsou k dispozici na webových stránkách ČNB v části „Měnová politika > Zprávy o inflaci“. První, únorová prognóza ČNB z roku 2017 naznačovala, že inflace dále poroste do horní poloviny tolerančního pásma cíle ČNB a že v první polovině roku 2018 se k němu bude navracet shora. Růst ekonomiky měl dle této prognózy dále zrychlit, stejně jako růst mezd, a nezaměstnanost se měla dále mírně snižovat. Únorová prognóza předpokládala, že k ukončení kurzového závazku dojde v polovině roku 2017. Bankovní rada na svém únorovém zasedání konstatovala, že ČNB neukončí používání kurzu jako nástroje měnové politiky dříve než ve druhém čtvrtletí 2017 s tím, že jako pravděpodobné vidí ukončení závazku okolo poloviny roku 2017. Prognóza počítala se zpevněním kurzu koruny k euru po opuštění kurzového závazku. Tento výhled ale odhlížel od skutečnosti, že posílení koruny mohlo být výrazně tlumeno tzv. překoupeností trhu, tj. zajištěním kurzového rizika ze strany vývozců ještě před opuštěním kurzového závazku a uzavíráním korunových pozic finančních investorů.

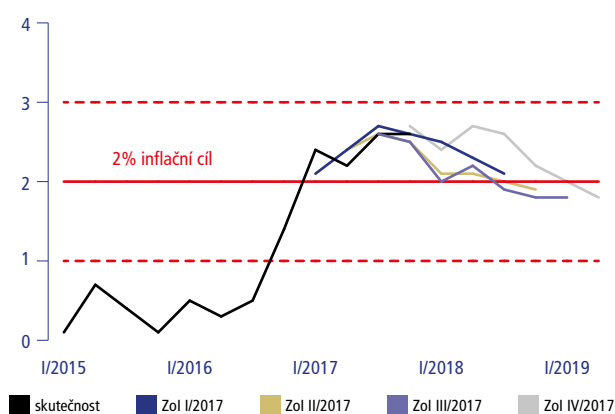
Plnění inflačního cíle

(v %)

Prognózy inflace

(v %)

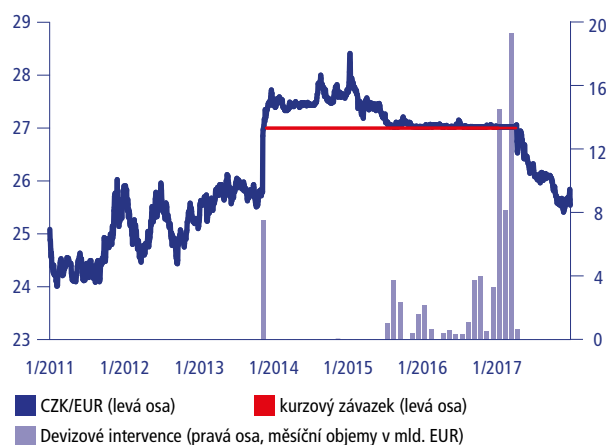
Bankovní rada na základě důkladného posouzení dostupných makroekonomických dat, analýz a prognostických scénářů na svém mimořádném zasedání 6. dubna 2017 konstatovala, že došlo k naplnění podmínek pro udržitelné plnění cíle ČNB do budoucna, a ukončila kurzový závazek. Udělala tím první krok k postupnému zmírňování uvolněnosti měnových podmínek. Bankovní rada nicméně avizovala, že mezi opuštěním kurzového závazku a zvyšováním sazeb bude určitý časový odstup. Bankovní rada spolu s opuštěním závazku také upozorňovala, že kurz koruny může krátkodobě kolísat jedním či druhým směrem a že jeho vývoj je významnou nejistotou tehdy platné únorové prognózy. Současně sdělila, že ČNB je v případě potřeby připravena svými nástroji zmírňovat případné nadměrné výkyvy kurzu.

Kurz koruny k euru bezprostředně po opuštění kurzového závazku posílil jen mírně a v trendu pozvolného zpevňování pokračoval i ve zbytku roku 2017. V jeho závěru byl o zhruba 5,5 % silnější než na začátku roku. Zpevňování kurzu bylo tlumeno překoupeností trhu, přičemž nedošlo ani k výraznému rozkolísání kurzu jedním či druhým směrem. ČNB tudíž nemusela zasahovat na devizovém trhu. Na počátku roku 2017 byl však objem intervencí vysoký a od ledna do dubnového ukončení kurzového závazku ČNB nakoupila 42,5 mld. EUR. Za celou dobu trvání kurzového závazku intervenovala v objemu 76 mld. EUR.

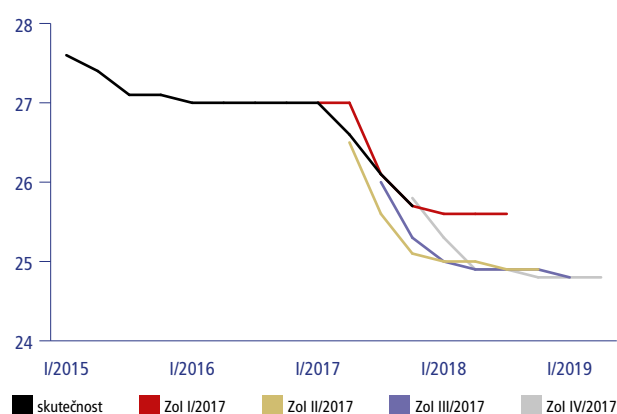
Za způsob ukončení kurzového závazku získala ČNB uznání mezinárodní odborné veřejnosti. Guvernér Jiří Rusnok získal ocenění Guvernér centrální banky v Evropě pro rok 2018 udělené časopisem *The Banker*, který vyzdvihl, že ukončení kurzového závazku se obešlo bez tržních otřesů, a ocenil také následný návrat ke konvenční měnové politice. Dále Jiří Rusnok obdržel od časopisu *GlobalMarkets* – oficiálního časopisu výročního zasedání Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky – ocenění Guvernér centrální banky pro střední a východní Evropu pro rok 2017, a to za hladké ukončení kurzového závazku, včetně jeho důkladné přípravy a efektivní komunikace, a za politiku ČNB v oblasti finanční stability.

Květnová prognóza posunula trajektorii inflace směrem dolů zejména v důsledku silnějšího kurzu koruny. Dřívější ukončení kurzového závazku, než předpokládala předchozí prognóza, a změny ve výhledech zahraničních veličin vedly k tomu, že kurz koruny k euru začal posilovat dříve a rychleji. To bylo v květnové prognóze zohledněno. Predikce reálné ekonomiky se výrazněji nezměnila. S touto prognózou byl konzistentní nárůst domácích tržních úrokových sazeb ve třetím čtvrtletí 2017 a poté i v průběhu následujícího roku. Zvyšování sazeb mělo být zhruba do poloviny roku 2018 výrazně bržděno pokračujícím kvantitativním uvolňováním Evropské centrální banky (ECB). Bankovní rada na svých měnových zasedáních v průběhu druhého čtvrtletí konstatovala,

Kurz koruny vůči euru a intervence ČNB

Prognózy kurzu koruny vůči euru

ČNB V ROCE 2017

že zvyšování úrokových sazeb bude podmíněno vývojem všech klíčových makroekonomických veličin včetně kurzu koruny. V souladu s předpokladem prognózy a svojí předchozí komunikací bankovní rada ve druhém čtvrtletí rozhodla o ponechání hlavní měnověpolitické sazby na tzv. technicky nulové úrovni.

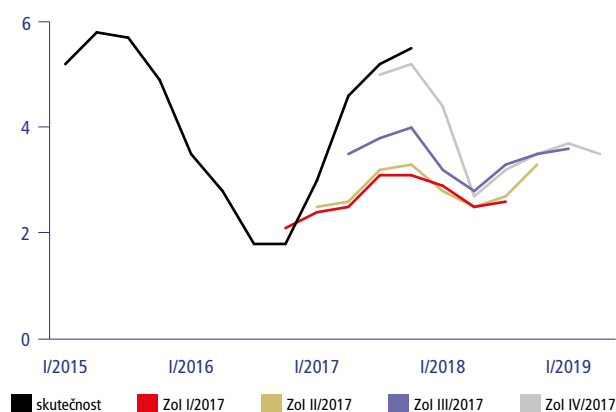
Protože ekonomický vývoj ve druhém a třetím čtvrtletí 2017 odpovídal vyznění květnové prognózy, další prognóza sestavená v srpnu se výrazně nezměnila. Výjimkou bylo zvýšení predikce růstu mezd a návaznosti na něj i růstu ekonomiky. S tehdejší prognózou byl konzistentní nárůst domácích tržních úrokových sazeb ve třetím čtvrtletí 2017 a poté i v průběhu dalších dvou let. Stejně jako v přechodných prognózách bránilo rychlejšímu návratu úrokových sazeb k dlouhodobě neutrální úrovni pokračující kvantitativní uvolňování ECB. Po projednání této prognózy bankovní rada na svém srpnovém jednání rozhodla zvýšit hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbu o 20 bazických bodů na 0,25 %. Tato sazba se tak po téměř pěti letech odpoutala od technicky nulové úrovně. Kurz koruny na zvýšení úrokových sazeb reagoval jen v omezené míře.

Další zrychlení mzdové dynamiky i růstu hrubého domácího produktu (HDP) vedlo v listopadové prognóze k přehodnocení těchto veličin směrem vzhůru. Výraznější proinflační působení domácí ekonomiky a vyšší výhled regulovaných cen se promítly do zvýšení prognózy inflace i úrokových sazeb. Prognóza kurzu se pro několik nejbližších čtvrtletí posunula k slabším úrovním. To souviselo s pokračující překoupeností trhu, která byla v předchozí prognóze zohledněna jen částečně. Po projednání listopadové prognózy bankovní rada rozhodla o dalším zvýšení své hlavní úrokové sazby na 0,50 %.

Ke konci roku 2017 připravila ČNB ve spolupráci s Ministerstvem financí pro vládu ČR pravidelný materiál „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“. Dokument vedl i tentokrát k doporučení prozatím nestanovovat cílové datum přijetí eura, a tedy neusilovat v průběhu nadcházejícího roku o vstup do kurzového mechanismu ERM II. K tomuto doporučení vedla řada důvodů. Hospodářskou situaci v eurozóně i přes pozorované zlepšení stále nelze hodnotit jako dostatečně stabilizovanou. Dlouhodobým problémem je také nízká vymahatelnost fiskálních pravidel. Vlastní připravenost ČR na přijetí eura se však v posledních letech zlepšila, i když přetrvávají některé nedostatky, zejména z pohledu nedokončené reálné konvergence nebo dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.

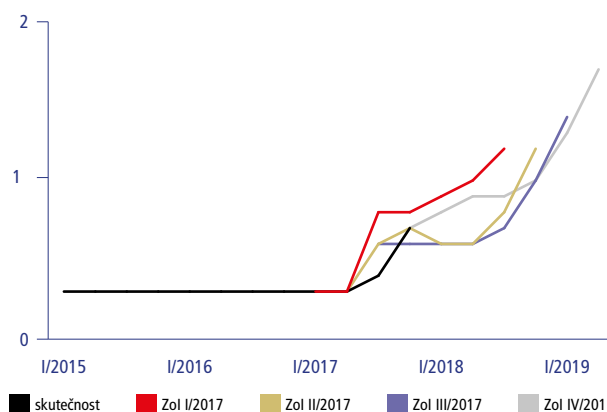
Prognózy růstu HDP

(v %)

Prognózy úrokových sazeb 3M PRIBOR

(v %)

— FINANČNÍ STABILITA

Péče o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR patří mezi cíle ČNB. Ta rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému. Prostřednictvím svých pravomocí předchází vzniku těchto rizik nebo je snižuje, čímž vytváří makrobezpečnostní politiku a přispívá tak k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability. O výkonu této politiky ČNB informuje na svých webových stránkách v části „Finanční stabilita > Makrobezpečnostní politika“.

Základním prostředkem pro veřejnou komunikaci o vývoji v oblasti finanční stability je Zpráva o finanční stabilitě. Tu zveřejňuje ČNB na svých webových stránkách v části „Finanční stabilita > Zpráva o finanční stabilitě“ a o jejím obsahu informuje veřejnost také prostřednictvím tiskové konference guvernéra a odborného semináře. Ze zákona ji také předkládá Poslanecké sněmovně. Cílem Zprávy o finanční stabilitě je v první řadě identifikovat nová rizika plynoucí z domácího ekonomického vývoje či ze situace v zahraničí. Druhým klíčovým cílem je prostřednictvím zátěžových testů posoudit, do jaké míry by byl domácí finanční systém schopen odolat dopadům nepříznivých ekonomických šoků. Zpráva o finanční stabilitě je podkladem pro jarní jednání bankovní rady o otázkách finanční stability. Pro obdobné podzimní jednání experti ČNB pravidelně připravují její aktualizaci, která však v minulosti nebyla zveřejňována. S ohledem na rostoucí zájem veřejnosti o dění v oblasti makrobezpečnostní politiky rozhodla bankovní rada, že informace obsažené v aktualizaci Zprávy o finanční stabilitě budou veřejně prezentovány v publikaci Rizika pro finanční stabilitu a jejich indikátory. Podklady z aktualizace Zprávy o finanční stabilitě projednané bankovní radou v prosinci 2017 zveřejnila ČNB koncem ledna 2018.

ČNB ve Zprávě o finanční stabilitě 2016/2017, vydané v červnu 2017, uvedla, že si finanční sektor v ČR zachovává vysokou odolnost vůči možným šokům. Výsledky zátěžových testů dokládají schopnost dohlížených finančních institucí ustát i velmi nepříznivý ekonomický vývoj. K tomu přispívá zejména dostatečná kapitálová přiměřenost, rozsáhlé likviditní polštáře a obezřetné řízení rizik ze strany finančních institucí. Pokud jde o potenciální zdroje rizik pro finanční stabilitu v budoucnosti, došlo k dalšímu zvýšení cyklických rizik, a to zejména vlivem narůstajícího optimismu finančních institucí i jejich klientů, který se odrážel v silné poptávce po úvěrech. Součástí mandátu ČNB je reagovat již na vznikající rizika pro finanční stabilitu zaváděním makrobezpečnostních nástrojů. Již v roce 2014 ČNB určila všem bankám povinnost vytvářet bezpečnostní kapitálovou rezervu ve výši 2,5 % kmenového kapitálu. Pěti systémově významným bankám ČNB stanovuje kapitálovou rezervu ke krytí systémového rizika v rozsahu 1–3 % kmenového kapitálu. V roce 2017 ČNB reagovala na pokračující posun domácího finančního cyklu do fáze výraznějšího oživení zvýšením sazby proticyklické kapitálové rezervy. Na květnovém jednání bankovní rady o otázkách finanční stability bylo přijato rozhodnutí zvýšit tuto sazbu z 0,5 % na 1,0 % z expozic bank umístěných v ČR. Na prosincovém jednání pak bankovní rada i s ohledem na indikátory zranitelnosti bankovního sektoru rozhodla o dalším zvýšení této sazby na 1,25 %, a to s platností od 1. ledna 2019.

Zpráva o finanční stabilitě 2016/2017 dále upozornila na riziko dalšího rozvoje spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Ve směru tlumení těchto rizik působilo snížení horní hranice ukazatele LTV, tedy poměru výše úvěru k hodnotě zajištění, ke kterému došlo od dubna 2017. Konkrétně byl horní limit pro jednotlivé úvěry snížen na 90 % a agregátní limit pro úvěry s LTV mezi 80 a 90 % byl nově stanoven na 15 %. Působnost Doporučení k řízení rizik spojených s poskytováním retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí byla rozšířena i na další úvěry poskytované spotřebitelům následně po poskytnutí hypotečního úvěru a na všechny poskytovatele úvěrů. ČNB v souladu s doporučením Mezinárodního měnového fondu (MMF) prosazovala ve spolupráci s Ministerstvem financí novelu zákona o ČNB. Ta by měla zakotvit pravomoci ČNB stanovovat institucím závazné horní hranice některých rizikových ukazatelů, které jsou nyní předmětem výše uvedeného Doporučení. Poslanecká sněmovna však tuto novelu do konce volebního

ČNB V ROCE 2017

období neprojednala, a proto bude ČNB o její schválení usilovat v novém kole legislativního procesu. Aktuální nastavení jednotlivých makrobezpečnostních nástrojů je uvedeno na webových stránkách ČNB v oddíle „Finanční stabilita“ > „Makrobezpečnostní politika“.

Na úrovni EU se guvernér a viceguvernér účastní pravidelných jednání Generální rady Evropské rady pro systémová rizika (ESRB). Zástupci ČNB působí v Poradním technickém výboru ESRB a v jeho pracovních skupinách. V roce 2017 ČNB přispěla zejména k činnosti týmů, které se zabývaly riziky spojenými s kapitálovými rezervami. Spolupráce v rámci struktur Evropské centrální banky (ECB) probíhala rovněž skrze Výbor pro finanční stabilitu (FSC), v němž se ČNB podílí zejména na zajištění datových zdrojů pro analýzy finanční stability v EU. ČNB působí rovněž v regionální poradní skupině Rady pro finanční stabilitu (FSB) zřízené skupinou 20 nejvýznamnějších ekonomik světa (G20), která se v loňském roce věnovala globálním rizikům pro finanční stabilitu a vyhodnocení dopadů pokrizových regulací.

ČNB patří v EU do skupiny národních makrobezpečnostních orgánů s neaktivnějším využíváním nástrojů, které mají za cíl zajistit odolnost bankovního sektoru a omezovat existující i potenciální zdroje rizik pro finanční stabilitu. Rozhodnutí ČNB v této oblasti byla – vedle úspěšného ukončení kurzového závazku – zmíněna při udělení obou mezinárodních ocenění, která za loňský rok získal guvernér Jiří Rusnok (viz kapitola Měnová politika a ekonomický vývoj).

— DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM

ČNB vykonává dohled nad finančním trhem. V rozsahu stanoveném právními předpisy provádí dohled nad osobami působícími na finančním trhu, stanovuje pravidla jejich podnikání s cílem ochránit stabilitu finančního systému, systematicky reguluje, dohlíží a případně postihuje nedodržování stanovených pravidel. Je součástí Evropského systému dohledu nad finančním trhem (ESFS) a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB) a evropskými orgány dohledu pro oblast bankovníctví (EBA), pojišťovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojištění (EIOPA) a pro cenné papíry a trhy (ESMA). O výkonu dohledu nad finančním trhem ČNB informuje podrobně ve své pravidelné roční Zprávě o výkonu dohledu nad finančním trhem, která je umístěna na jejích webových stránkách v části „Dohled a regulace > Souhrnné informace o finančním sektoru > Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem“.

— REGULACE FINANČNÍHO TRHU

ČNB se v loňském roce aktivně zapojila do přípravy zákonů v oblasti finančního trhu, a to zejména ve spolupráci s Ministerstvem financí. Dále konstruktivním způsobem ovlivňovala probíhající proces tvorby finanční legislativy EU. Připravila prováděcí vyhlášky a vydala řadu výkladových a metodických stanovisek k aplikaci regulatorních požadavků účastníky finančního trhu. Úplný přehled platných vyhlášek, opatření obecné povahy, úředních sdělení a stanovisek ČNB týkajících se finančního trhu je pravidelně aktualizován na jejích webových stránkách v části „Dohled a regulace > Legislativní základna“.

V oblasti regulace kapitálového trhu byla přijata novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která s účinností od 3. ledna 2018 do českého práva převádí zejména směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFID II). Mezi hlavní změny patří zavedení přísnějších pravidel pro jednání se zákazníky a pro činnost investičních zprostředkovatelů, dále jsou prostřednictvím odborné zkoušky posíleny

nároky na odbornost osob podílejících se na distribuci investičních nástrojů. Řadu změn přináší i související přímo účinné předpisy EU. ČNB zřídila pracovní skupinu k uvádění nových pravidel do praxe a řešení případných nejasností.

Počátkem roku 2017 předložila vláda Poslanecké sněmovně novelu zákona o bankách a novelu zákona o družstevních záložnách. Novelu zahrnují kromě jiného změny v úpravě řídicího a kontrolního systému v návaznosti na směrnici o kapitálových požadavcích (CRD IV), pravidla pro případ přeměny banky na pobočku zahraniční banky či úpravu výpočtu výše vypořádacího podílu člena družstevní záložny. Ve stejné době předložila vláda Poslanecké sněmovně i novelu zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. Ta obsahuje například rozšíření možností moratoria na plnění závazků banky nebo zjednodušení postupů z hlediska ochrany hospodářské soutěže při řešení krize. Z důvodu konání voleb však Poslanecká sněmovna nestihla uvedené návrhy projednat, a proto legislativní proces má či by měl být znovu zahájen v roce 2018.

Zásadním úkolem v oblasti regulace pojišťovnictví byla příprava nového zákona o distribuci pojištění a zajištění, který do českého práva převádí směrnici o distribuci pojištění (IDD). Hlavním cílem návrhu je zpřehlednit trh zprostředkování pojištění, který je zatížen velkým množstvím registrovaných osob, a zvýšit jeho kvalitu. Návrh upřesňuje požadavky na odbornost zprostředkovatelů a na jednání se zákazníky, zejména posiluje objektivní informovanost zákazníků a zamezuje prodeji nevhodných produktů. ČNB se do připomínkování návrhu aktivně zapojila a řadu jejích podnětů Ministerstvo financí a vláda přijaly. Návrh zákona byl na počátku ledna 2018 předložen Poslanecké sněmovně.

Významnou legislativní změnu znamenalo přijetí nového zákona o platebním styku, který do českého právního řádu převádí revidovanou směrnici o platebních službách (PSD2). Jeho hlavním cílem je zvýšení bezpečnosti v platebním styku a stanovení pravidel pro některé dosud neregulované služby (iniciace plateb a informování o platebních účtech).

V průběhu roku 2017 se ČNB rovněž zabývala návrhy na změnu zákona o směnářské činnosti, které iniciovala na základě své dohledové praxe. Protože ČNB nemá pravomoc navrhovat zákony, již na konci roku 2016 se obrátila na Ministerstvo financí, které v dubnu 2017 na toto téma vyhlásilo veřejnou konzultaci. Její vyhodnocení bylo uveřejněno v srpnu 2017. ČNB navrhuje zejména právo spotřebitele odstoupit od směny (tzv. storno), důsledné uplatnění pravidla jednoho kurzovního lístku a zahrnutí většiny poplatků do směnného kurzu. ČNB očekává, že návrh novely zákona o směnářské činnosti Ministerstvo financí předloží vládě v průběhu roku 2018.

— EVROPSKÁ REGULACE

V roce 2017 pokračovala na úrovni Evropské komise, Rady EU a Evropského parlamentu intenzivní práce na evropských předpisech, které regulují oblast finančního trhu. S tím, jak roste množství právních aktů vydávaných formou přímo účinných nařízení, narůstá význam aktivního zapojení ČNB do procesu přípravy evropské legislativy. K návrhům nových právních předpisů zpracovávala ČNB průběžně stanoviska a její zástupci ve výborech a pracovních skupinách EU aktivně prosazovali její pozice.

V průběhu celého roku se ČNB podílela na jednáních v pracovní skupině Rady EU zaměřených na návrhy Evropské komise ohledně snižování rizik v bankovním sektoru. Novela směrnice a nařízení o kapitálových požadavcích (CRD IV / CRR) mimo jiné mění pravidla pro výpočet kapitálových požadavků k tržnímu riziku a riziku protistrany a zavádí závazný pákový poměr nebo ukazatel čistého stabilního financování jako součást povinného standardu likvidity. Podařilo se dohodnout ustanovení o rozložení dopadu nového účetního standardu IFRS 9 na regulatorní kapitál a o postupném náběhu limitů na velké expozice v cizích měnách vůči centrálním vládám a centrálním bankám. Tyto úpravy nabývaly účinnosti od 1. ledna 2018. Hlavními cíli návrhu změn směrnice pro

ozdravné postupy a řešení krize (BRRD) jsou harmonizace insolvenčního pořadí věřitelů bank, harmonizace zavádění moratoria na plnění závazků bank a zavedení mezinárodního standardu pro kapitál, který je použitelný při řešení krize bank, do evropské legislativy. Částečná harmonizace pořadí pohledávek věřitelů bank v insolvenčním řízení začala platit již v prosinci 2017.

V průběhu roku 2017 byla uveřejněna řada právních předpisů, na jejichž přípravě se podílela ČNB v rámci činnosti evropských orgánů dohledu nebo formou posuzování instrukcí Ministerstva financí na jednání Rady. Jednalo se o nařízení Evropské komise, která provádějí či doplňují směrnici a nařízení o trzích finančních nástrojů (MiFID II / MiFIR), novelu nařízení, kterou se upravuje výpočet kapitálových požadavků pro některé třídy aktiv pojištěven a zajištěven, a nové nařízení k sekuritizaci a s tím související novelu nařízení CRR. Nadále probíhaly aktivity spojené s novelou směrnice upravující opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (AML). Cílem novely je zejména podchytit tzv. virtuální měny a zavést národní centrální evidence účtů.

V prosinci 2017 uveřejnila Evropská komise návrh nového regulačního rámce pro investiční podniky, na jehož přípravě se ČNB podílela v rámci EBA. Návrh přináší výrazné snížení regulačního zátěže pro většinu investičních podniků, neboť do regulačního rámce pro úvěrové instituce by nově spadaly pouze největší systémově významné investiční podniky.

ČNB rovněž aktivně spolupracovala na přípravě řady dalších prováděcích předpisů a obecných pokynů, mimo jiné ke směrnici PSD2.

— MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA FINANČNÍM TRHU

ČNB se v roce 2017 zapojila do diskuse o dokončování bankovní unie, konkrétně do projednávání legislativního balíčku k omezení rizik v bankovním sektoru, který Evropská komise předložila v listopadu 2016. V rámci tohoto balíčku byly přednostně vyčleněny a schváleny návrhy týkající se pořadí nezajištěných dluhových nástrojů v insolvenčním řízení a zavádění mezinárodního účetního standardu IFRS 9. S odkazem na závěry Rady EU z června 2016 ČNB odmítla návrh Evropské komise na urychlené přijetí politických dohod o sdílení rizik. ČNB zdůrazňovala, že těmto dohodám musí předcházet dostatečné snížení rizik a zavedení jejich účinné kontroly. V této oblasti také prosazovala další priority, konkrétně předcházení morálnímu hazardu a respektování integrity vnitřního trhu.

ČNB se aktivně podílela na činnosti evropských orgánů dohledu na úrovni rad, expertních výborů a pracovních skupin. V září 2017 zveřejnila Evropská komise legislativní návrh zásadních změn nařízení o zřízení Evropské rady pro systémová rizika a nařízení o zřízení evropských orgánů dohledu. Vzhledem k tomu, že se stávající model fungování Evropského systému dohledu nad finančním trhem v praxi osvědčil, ČNB většinu navrhovaných změn nepodpořila. Zásadně pak odmítla návrhy v oblasti řízení evropských orgánů dohledu a jejich financování ze strany dohlížených subjektů. Dále například odmítla zavedení nových pravomocí evropských orgánů dohledu v oblastech vytváření jednotných dohledových plánů, delegování a outsourcingu.

ČNB v roce 2017 působila v devíti kolegiích orgánů dohledu nad evropskými bankovními skupinami, v jednom případě v roli konsolidujícího orgánu dohledu. Jednání kolegií byla obdobně jako v roce 2016 zaměřena například na vyhodnocení rizikového profilu dohlížených subjektů či na interní modely. ČNB spolupracovala rovněž v rámci 13 kolegií orgánů dohledu nad evropskými pojišťovacími skupinami, jejichž diskuse se zaměřovaly mimo jiné na skupinové interní modely, zavádění požadavků směrnice o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti (Solventnost II) a hodnocení rizik dohlížených pojištěven.

— LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOSTI V OBLASTI FINANČNÍHO TRHU

ČNB jako orgán dohledu nad finančním trhem vydává povolení k činnosti (licence) většině subjektů, které poskytují služby na finančním trhu. V této souvislosti vydává i jiná povolení či souhlasy, mezi které patří například schvalování prospektu cenného papíru či souhlas s uveřejněním nabídky převzetí. V těchto případech vystupuje ČNB jako správní orgán.

Počty vedených povolovacích správních řízení u vybraných kategorií dohlížených subjektů

Kategorie finančního subjektu ¹⁾	Počty správních řízení přecházejících z roku 2016	Počty správních řízení zahájených v roce 2017	Počty ukončených správních řízení v roce 2017	Počty dohlížených subjektů k 31. prosinci 2017
Úvěrové instituce	7	24	21	57
Sektor pojišťoven (pojišťovny, zajišťovny a Česká kancelář pojistitelů)	4	5	7	51
Penzijní společnosti a fondy	0	8	7	44
Sektor investičních společností a investičních fondů	15	115	107	381
Obchodníci s cennými papíry	10	30	24	67
Platební instituce a instituce elektronických peněz	5	8	9	37
Zpracovatelé tuzemských bankovek a mincí	0	0	0	5
Nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů	8	103	14	5
Emitenti cenných papírů a tržní infrastruktura	8	39	45	115
Akreditované osoby ²⁾	14	16	26	36
Směnárníci	4	58	56	1 014

1) Včetně poboček zahraničních společností.

2) Akreditovanými osobami se rozumí osoby akreditované pro pořádání zkoušek odborné způsobilosti distributorů doplňkového penzijního spoření a spotřebitelského úvěru.

ČNB V ROCE 2017

Nově byla bankovní licence udělena v dubnu 2017 pobočce z tzv. třetí země, tj. ze země mimo EU. Licenci získala čínská Industrial and Commercial Bank of China. Raiffeisen Bank a.s. koupila závod ZUNO Bank, pobočka ČR, který poté zanikl. V závěru roku 2017 ČNB zahájila jedno řízení o transformaci a udělení bankovní licence spořitelnímu družstvu a jedno řízení o licenci pro pobočku ze třetí země.

V roce 2017 ukončily svou činnost na trhu dvě pojišťovny – Adria Way (po převodu souboru uzavřených pojistných smluv na pojišťovnu UNIQA a.s.) a ING pojišťovna (po převodu souboru uzavřených pojistných smluv na NN životná poistovna a.s.).

Koncem roku 2017 ČNB dohlížela na 159 235 pojišťovacích zprostředkovatelů, 7 046 investičních zprostředkovatelů, 26 448 vázaných zástupců podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu, 254 zprostředkovatelů spotřebitelského úvěru, 24 049 vázaných zástupců dle zákona o spotřebitelském úvěru a řadu dalších typů finančních subjektů.

V průběhu roku 2017 byly k obchodování na regulovaném trhu nově přijaty cenné papíry 18 emitentů. Naopak vyřazeny z obchodování byly cenné papíry 16 emitentů, z nichž bylo 10 splaceno.

K 31. prosinci 2017 ukončila činnost organizátora regulovaného trhu společnost POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s., čímž počet těchto subjektů klesl na dva. Počet provozovatelů mnohostranného obchodního systému (tři), stejně jako počet provozovatelů vypořádacích systémů s neodvolatelností vypořádání (dva), zůstal meziročně nezměněn. Činnost nadále provozuje jediný centrální depozitář.

— VÝKON DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

Při výkonu dohledu ČNB průběžně sledovala činnosti a hospodaření jednotlivých subjektů finančního trhu a vyhodnocovala vývoj trhu jako celku i jeho dílčích segmentů. Dohled nad finančním trhem v oblasti obezřetnosti, odborné péče a ochrany spotřebitele a v oblasti prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu vykonávala jak formou dohledu na dálku, tak prostřednictvím kontrol na místě. Prioritou dohledu ČNB zůstala i nadále intenzivní spolupráce s ostatními partnerskými dohledovými orgány v zahraničí.

Dohled ČNB nad bankami, družstevními záložnami a ve zjednodušeném režimu rovněž nad pobočkami zahraničních bank se soustředil zejména na vývoj kvality úvěrových portfolií, dostatečnost kapitálu ke krytí případných ztrát, likviditu a celkové hospodaření bank a jejich konsolidačních celků. ČNB také pravidelně zpracovávala komplexní hodnocení rizikového profilu jednotlivých úvěrových institucí a vyhodnocovala kvalitu zpracovaných ozdravných plánů.

Při kontrolách na místě ČNB prověřovala fungování řídicích a kontrolních systémů, zejména nastavení systémů řízení úvěrového rizika, tržních rizik a rizika likvidity, systému vnitřně stanoveného kapitálu, fungování interního auditu a compliance, poskytování platebních a investičních služeb klientům, komunikaci s klienty a postupy při uzavírání a ukončování smluvních vztahů. Zvyšující se pozornost dohled věnuje oblasti kybernetických rizik. V souvislosti s novelou zákona o spořitelních a úvěrních družstvech se dohled ve zvýšené míře zaměřil na opatření, kterými by měly záložny naplnit požadavky této novely.

ČNB ve spolupráci s některými bankami pokračovala ve společném projektu zátěžového testování vybraných bank, který je prováděn s roční frekvencí. Agregované výsledky těchto zátěžových testů potvrdily dobrou odolnost tuzemských bank. Jejich kapitálová přiměřenost se i v nepříznivém scénáři udržela s dostatečnou rezervou nad regulatorním minimem.

Stěžejním prvkem obezřetnostního dohledu nad pojišťovnami je pravidelné vyhodnocování finanční a solventnostní situace dohlížených pojišťoven a vyhodnocování dodržování požadavků na řídicí a kontrolní systém. Jedním z hlavních faktorů, které ovlivňovaly zaměření a priority dohledu nad pojišťovnami, bylo nabytí účinnosti regulatorního režimu Solventnost II v druhé polovině roku 2016.

V oblasti neživotního pojištění dohled zaměřil svoji pozornost na postačitelnost pojistného v povinném ručení. V oblasti životního pojištění prověřoval zejména soulad přístupu pojišťoven ke stanovování technických rezerv s požadavky Solventnosti II. Velkou pozornost ČNB dlouhodobě věnuje rovněž schvalování interních modelů pro stanovování kapitálových požadavků. Dohled také monitoroval připravenost pojišťoven na nové požadavky stanovené v nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů (PRIIP). ČNB se také zaměřila na řízení kvality externí distribuční sítě pojišťoven a postupy při ukončování pojistných smluv s klienty, při vyřizování jejich stížností a při šetření a likvidaci pojistných událostí. Výkon dohledu zahrnoval taktéž oblast ochrany spotřebitele, a to zejména při nabízení a propagaci pojistných produktů.

Vedle odolnosti bank ČNB prostřednictvím zátěžových testů každoročně hodnotí rovněž odolnost pojišťovacího sektoru vůči nepříznivým scénářům budoucího vývoje ekonomiky. V uplynulém roce ČNB provedla vlastní zátěžové testy, do kterých byla nově zahrnuta většina tuzemských pojišťoven. I v případě pojišťoven agregované výsledky prokázaly, že je sektor jako celek dostatečně kapitálově vybaven a schopen absorbovat významné změny rizikových faktorů.

V rámci dohledu nad sektorem penzijních společností a jimi obhospodařovaných penzijních fondů se ČNB zaměřila na hodnocení jejich kapitálové pozice, jejich kapitálové řízení, způsobilost transformovaných fondů krýt závazky svými aktivy, dodržování pravidel při obhospodařování majetku transformovaného fondu a účastnických fondů a navazující kontrolní mechanismy. Výsledky zátěžových testů, které ČNB realizovala pro sektor penzijních společností, rovněž ukázaly, že sektor je schopen plnit své kapitálové požadavky.

V souvislosti s nabytím účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru začala ČNB od 1. prosince 2016 postupně vykonávat dohled nad celým trhem se spotřebitelskými úvěry, a to včetně nebankovních společností. V roce 2017 ČNB v oblasti spotřebitelského úvěru šetřila 128 podání veřejnosti na úvěrové instituce a obdržela 150 podání na nebankovní poskytovatele spotřebitelského úvěru. V případě bank se jednalo zejména o oprávněnost účtování poplatku za předčasné splacení spotřebitelského úvěru na bydlení, nedostatky v reklamě na spotřebitelský úvěr nebo neposkytnutí úplných informací při jeho sjednávání. Podání na nebankovní poskytovatele se týkala zejména nevýhodných podmínek sjednaného úvěru, postupů při vymáhání dlužných částek či neetického jednání zástupců poskytovatelů. ČNB se dále zabývala několika upozorněními na neoprávněné poskytovatele spotřebitelského úvěru. V daném roce byly rovněž zahájeny kontroly na místě u akreditovaných osob – institucí, které na základě získaného oprávnění ověřují odbornou způsobilost osob podílejících se na poskytování spotřebitelského úvěru.

ČNB rovněž vykonává dohled nad poskytovateli investičních služeb, zejména nebankovními obchodníky s cennými papíry, investičními společnostmi, samosprávnými investičními fondy a zahraničními obchodníky s cennými papíry s pobočkou v ČR. Dohled na dálku v oblasti obezřetnosti zejména vyhodnocoval informace získané z účetních závěrek, výročních a auditorských zpráv, webových stránek dohlížených subjektů či jiných veřejných zdrojů. V oblasti odborné péče ČNB šetřila 168 podání veřejnosti, která ve většině případů směřovala na zahraniční obchodníky s cennými papíry. Jejich nejčastějším předmětem byly stížnosti na utrpěné ztráty při investování či problematika distribuce a odkupu zahraničních fondů.

ČNB V ROCE 2017

V oblasti platebních služeb se ČNB zaměřila primárně na výkon dohledu na dálku, byť na základě získaných poznatků zahájila i kontroly na místě. Svoji pozornost soustředila zejména na platební instituce a poskytovatele platebních služeb malého rozsahu. ČNB v roce 2017 přijala 43 podání veřejnosti, která poukazovala na činnost nebankovních poskytovatelů platebních služeb. Jejich značná část se týkala nevyžádaného zaslání kreditní karty.

Při výkonu dohledu nad směnárny se ČNB zaměřila primárně na plnění informační povinnosti vůči zákazníkům a dodržování opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Činnosti směnárny se týkalo 294 přijatých podání veřejnosti. V nich výrazně převažovala nespokojenost s výší směnného kurzu či poplatku, často v návaznosti na nedostatečnou srozumitelnost informací o podmínkách směny zveřejňovaných směnárny.

V rámci kontrol na místě u distributorů finančních produktů ČNB zaměřila svoji pozornost především na dodržování pravidel odborné péče při jednání s klienty. Mezi nejčastější kontrolní zjištění v této oblasti patřily nedostatky v informování klientů před uzavřením smlouvy a v zaznamenávání obsahu komunikace s klienty. ČNB obdržela 330 podání veřejnosti vztahujících se k činnosti distributorů finančních produktů. Většina z nich se týkala nevhodného zprostředkování životního pojištění. V oblasti zprostředkování investic veřejnost poukazovala na nedostatky při podávání informací a na neoprávněné podnikání. U zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů převládala podání, která upozorňovala na neaktuálnost údajů zapsaných v registru.

— SANKČNÍ ČINNOST

V sankční oblasti ČNB v roce 2017 především prošetřovala podněty k zahájení správních řízení, rozhodovala o zahájení správního řízení či o odložení věci a vedla správní řízení v prvním stupni, ve kterých uložila pokuty a opatření k nápravě či odňala povolení k činnosti a zrušila registrace. Kromě vedení správních řízení s dohlíženými subjekty v sektorech finančního trhu, kde právní úprava umožňuje postihovat i neoprávněné podnikání, vedla správní řízení také se subjekty, které poskytují finanční služby bez příslušného povolení. Výroky pravomocných rozhodnutí z oblasti dohledu ČNB, u kterých zákon zveřejnění předpokládá, ČNB zveřejňuje na svých webových stránkách v části „Dohled a regulace > Výkon dohledu > Pravomocná rozhodnutí“. Sankční opatření uložená pojišťovacími zprostředkovateli zapisuje do Registru pojišťovacích zprostředkovatelů.

Statistika vedených sankčních správních řízení

Oblast uložení sankce	Počty sankčních správních řízení přecházejících z roku 2016	Počty sankčních správních řízení zahájených v roce 2017	Počty sankčních správních řízení ukončených v roce 2017	Celková výše uložených pokut (v tis. Kč)
Dohled nad úvěrovými institucemi	3	1	4	2 650
Dohledu nad pojišťovnictvím	10	30	34	1 120
Dohled nad kapitálovým trhem	28	28	38	16 830
Porušení směnářského zákona	5	19	15	2 045
Ochrana spotřebitele	1	2	1	1 500
Platební styk	2	10	10	5 880
Oběh bankovek a mincí	0	11	9	2 730
Zákon o ČNB	0	0	0	0
Spotřebitelské úvěry	0	5	3	150
Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	0	1	1	80
Dohled nad finančním trhem celkem	49	107	115	32 985

— POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE

ČNB je od roku 2016 pověřena výkonem pravomocí k řešení krize na finančním trhu. Při své činnosti v oblasti řešení krize bank, družstevních záložen a některých obchodníků s cennými papíry vycházela i v roce 2017 ze dvou základních principů. Prvním je, že náklady na řešení krize nemá nést stát (potažmo daňoví poplatníci), ale soukromé osoby (primárně akcionáři a věřitelé instituce). Druhou zásadou je to, že opatření k řešení krize lze uplatnit pouze ve veřejném zájmu. V rámci plánovací činnosti ČNB spolupracovala se samotnými bankami, pro které plánuje postupy pro řešení krize, dále s Ministerstvem financí a se zahraničními institucemi, jako jsou například Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB) či Evropský orgán pro bankovníctví (EBA).

V roce 2017 se ČNB soustředila na nové výzvy v oblasti plánování pro řešení krize. Především šlo o vymezení zásadních činností pro každou banku zvlášť. Zásadní činnosti jsou takové činnosti zajišťované bankami, bez kterých by národní hospodářství fungovalo jen velmi obtížně nebo by byla narušena finanční stabilita státu, a proto je důležité je chránit. Některé zásadní činnosti mohou poskytovat jenom banky (přijímání vkladů a zajišťování platebního styku s neodvolatelným vypořádáním), u jiných jsou banky nejvýznamnějším poskytovatelem na trhu (poskytování úvěrů, služby spojené s infrastrukturou finančního trhu a cenných papírů apod.).

Pokračovala spolupráce s Jednotným výborem pro řešení krizí, sídlícím v Bruselu. U některých bank s přeshraniční působností, jejichž významné dceřiné společnosti podnikají v ČR, už došlo k dohodě o strategii řešení krize. Taková strategie může být centralizovaná nebo decentralizovaná zejména v závislosti na vnitřním uspořádání celé skupiny a její propojenosti. Dohodnutá strategie se promítne do plánu pro řešení krize a ovlivní použití nástrojů pro řešení krize stejně jako velikost, druh, umístění a případnou podřízenost minimálního požadavku na kapitál a odepisovatelné závazky (MREL). MREL bude použitelný při případném řešení krize tak, že ho ČNB bude moci odepsat nebo zkonvertovat k uhrazení ztráty a ke splnění dalších cílů řešení krize, aby dotčená banka zůstala životaschopná a pokračovala v poskytování zásadních činností.

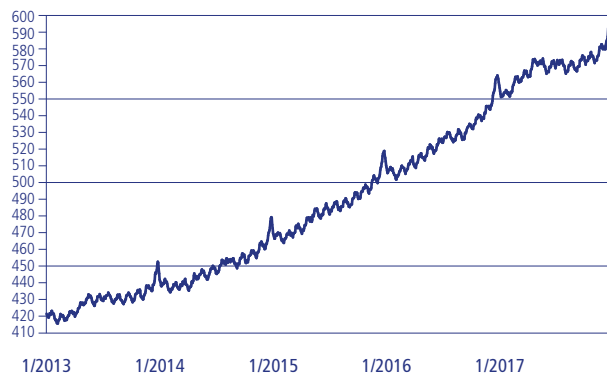
— PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK

— PENĚŽNÍ OBĚH

Na základě zákona o ČNB má ČNB výhradní právo vydávat do oběhu bankovky a mince, včetně mincí pamětních, a řídit peněžní oběh.

Hodnota oběživa vzrostla v roce 2017 o 37,2 mld. Kč. Jedná se o čtvrtý nejvyšší roční nárůst za dobu existence samostatné české měny. K 31. prosinci 2017 byla v oběhu hotovost ve výši 593,9 mld. Kč. Téměř 40 % hodnoty oběživa tvořily bankovky 2000 Kč; bankovky nominální hodnoty 5000 Kč, 2000 Kč a 1000 Kč v souhrnu představovaly více než 90 % hodnoty oběživa.

Vývoj výše oběživa
od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2017 (v mld. Kč)

Korunová a kusová skladba bankovek a mincí v oběhu k 31. prosinci 2017

Nominální hodnota	Mil. Kč	Podíl	Mil. ks	Podíl
5000Kč	155 464,1	26,2 %	31,1	6,7 %
2000Kč	236 509,0	39,8 %	118,3	25,7 %
1000Kč	144 807,4	24,4 %	144,8	31,4 %
500Kč	20 985,4	3,5 %	42,0	9,1 %
200Kč	12 477,2	2,1 %	62,4	13,6 %
100Kč	6 204,0	1,0 %	62,0	13,5 %
Bankovky celkem	576 447,1	97,0 %	460,6	100,0 %
50Kč	6 260,9	1,1 %	125,2	6,7 %
20Kč	3 927,4	0,7 %	196,4	10,6 %
10Kč	2 245,4	0,4 %	224,5	12,1 %
5Kč	1 323,7	0,2 %	264,7	14,2 %
2Kč	948,0	0,2 %	474,0	25,5 %
1Kč	573,5	0,1 %	573,5	30,9 %
Mince celkem	15 278,9	2,6 %	1 858,4	100,0 %
Mince z drahých kovů	2 128,5	0,4 %	2,6	100,0 %
CELKEM	593 854,5	100,0 %	2 321,6	

Počet bankovek v oběhu vzrostl v roce 2017 o 15 mil. kusů. Mincí 1Kč až 50Kč přibýlo 100,7 mil. kusů, což je nejvyšší roční nárůst od roku 1995.

Vyrobena bylo 75,1 mil. kusů bankovek, 95,7 mil. kusů mincí (včetně těch určených do ročníkových sad), 119 tis. kusů pamětních stříbrných mincí a 21 tis. kusů zlatých mincí. Náklady ČNB na výrobu bankovek a mincí (včetně zlatých a pamětních stříbrných mincí) činily 450,1 mil. Kč.

ČNB V ROCE 2017

ČNB zničila 80,4 mil. kusů bankovek, které kvůli jejich opotřebení nebo poškození byly vyhodnoceny jako nevhodné pro opětovné vydání do oběhu. Z mincí přijatých z oběhu bylo při zpracování vytříděno pouze 2,7 mil. kusů. Výrazně nižší počet vytříděných mincí oproti bankovkám je dán především použitým materiálem, který u mincí zaručuje mnohem větší odolnost proti opotřebení.

Hotovostní operace v české měně na pokladnách ČNB dosáhly v roce 2017 hodnoty 1 392,2 mld. Kč, což oproti předchozímu roku znamenalo nárůst o 40,6 mld. Kč, resp. o 3 %. Pokladny ČNB přijaly z oběhu 704 mil. kusů bankovek a 357 mil. kusů mincí, na druhé straně vydaly 731,2 mil. kusů bankovek a 458,1 mil. kusů mincí.

ČNB v průběhu roku 2017 vydala do oběhu nové mince z drahých kovů, a to šest motivů pamětních stříbrných mincí v hodnotě 200 Kč, jeden motiv stříbrné pětisetkorunové mince a dva motivy zlatých mincí v nominální hodnotě 5000 Kč.

— DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM ZÁKONA O OBĚHU BANKOVEK A MINCÍ

Peněžní oběh včetně práv a povinností ČNB, bank, právnických a fyzických osob upravuje zákon o oběhu bankovek a mincí. V roce 2017 ČNB zahájila celkem 16 kontrol zaměřených na dodržování povinností stanovených tímto zákonem:

- Šest kontrol bank, v jejichž rámci byly provedeny kontroly na místě na 53 pobočkách. U bank bylo provedeno celkem 243 skrytých kontrol („mystery shopping“) zaměřených na výměny poškozených bankovek. Dále bylo otestováno celkem 17 zařízení pro zpracování bankovek a 41 depozitních bankomatů.
- Dvě kontroly zpracovatelů tuzemských bankovek a mincí, při nichž byly provedeny kontroly na místě ve čtyřech centrech zpracování hotovostí, a bylo otestováno celkem 39 zařízení pro zpracování bankovek.
- Tři kontroly osob pověřených ČNB k pořádání odborných kurzů, v jejichž rámci bylo zkontrolováno celkem 13 odborných kurzů, resp. 13 lektorů.
- Pět kontrol provozovatelů anonymních zařízení (obchodních řetězců), při nichž bylo na 54 provozovných otestováno 229 samoobslužných pokladen a 20 zařízení pro zpracování bankovek.

K 31. prosinci 2017 bylo ukončeno pět kontrol zahájených v roce 2016 a 14 kontrol zahájených v roce 2017.

— BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

V rámci bezhotovostního platebního styku ČNB vede účty státu, provozuje systémy pro převody mezibankovních plateb a pro vypořádání obchodů s krátkodobými cennými papíry. Tyto operace probíhají v systému Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System (CERTIS), Systému krátkodobých dluhopisů (SKD) a systému Automatizované bankovní operace (ABO).

Systém CERTIS slouží pro vedení účtů bank, systém SKD eviduje dluhopisy ve vlastnictví bank, obchodníků s cennými papíry a dalších subjektů a systém ABO zajišťuje vedení účtů organizačních složek státu a dalších státních organizací a právnických osob navázaných na státní rozpočet. Pro účely provádění plateb státního rozpočtu je systém ABO úzce propojen s Integrovaným informačním systémem státní pokladny provozovaným Ministerstvem financí.

Veškeré výdaje státního rozpočtu musí být jednoznačně provázány s rezervací peněžních prostředků ve státním rozpočtu. Organizační složky státu předávají platební příkazy ČNB spolu s informací o rezervaci peněžních prostředků v Integrovaném informačním systému státní pokladny. ČNB před provedením platebního příkazu tuto rezervaci ověřuje.

Dalšími klienty, kterým ČNB vede účty, jsou státní fondy, příspěvkové organizace zřízené organizačními složkami státu, Správa železniční dopravní cesty a zdravotní pojišťovny. Od roku 2017 jsou všechny účty těchto organizací vedeny výhradně u ČNB.

Mezi subjekty, jimž vede ČNB účty kvůli příjmu dotací ze státního rozpočtu, patří územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy, případně další právnické osoby se souhlasem Ministerstva financí.

Klienti disponují peněžními prostředky na svých účtech prostřednictvím služby internetového bankovníctví nebo osobní návštěvy některé z poboček v Brně, Hradci Králové, Ostravě a Praze či územních pracovišť v Českých Budějovicích, Plzni a Ústí nad Labem.

— CERTIS – SYSTÉM MEZIBANKOVNÍHO PLATEBNÍHO STYKU

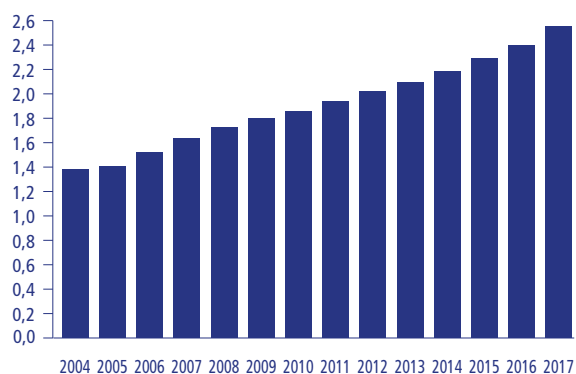
ČNB prostřednictvím systému CERTIS zajišťuje mezibankovní platební styk v ČR. Účastníky systému jsou banky, spořitelny a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank. K 31. prosinci 2017 měl CERTIS 46 přímých účastníků s vlastním účtem v systému a šest tzv. třetích stran, tj. institucí, které zajišťují zúčtování například transakcí z platebních karet nebo obchodů s cennými papíry na účtech přímých účastníků.

V roce 2017 zúčtoval systém CERTIS celkem 638 mil. transakcí (což představuje meziroční nárůst o 5,8 %) v celkové hodnotě 605 457 mld. Kč (nárůst o 28,8 %). Průměrně bylo denně zpracováno necelých 2,6 mil. transakcí, jejichž průměrná hodnota činila 2 422 mld. Kč.

Následující grafy znázorňují vývoj průměrného denního počtu provedených transakcí a objemu převáděných prostředků v systému CERTIS od roku 2004.

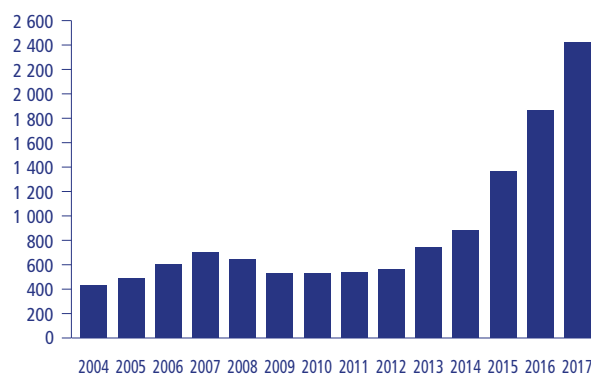
CERTIS – průměrný denní počet položek

(v mil. transakcí)

CERTIS – průměrné denní obraty

(v mld. Kč)

— SKD – SYSTÉM KRÁTKODOBÝCH DLUHOPISŮ

ČNB provozuje také systém SKD, který zajišťuje samostatnou evidenci (registr) cenných papírů a vypořádání obchodů s cennými papíry.

K 31. prosinci 2017 ČNB v SKD evidovala 82 majetkových účtů patřících 53 klientům (majitelům cenných papírů) a 10 custodianům (správcům cenných papírů). V SKD jsou evidovány dluhopisy ČNB a vládní dluhopisy vydávané Ministerstvem financí.

Cenné papíry evidované v SKD jsou kromě jiného využívány jako zástava (kolaterál) k vnitrodenním úvěrům, které ČNB poskytuje bankám pro potřeby plynulého účtování v systému CERTIS. Dále je využívá ČNB pro repo operace a Ministerstvo financí pro denní řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny. Systém SKD v roce 2017 zpracoval průměrně 76 transakcí denně, jejichž průměrná hodnota dosáhla 502 mld. Kč.

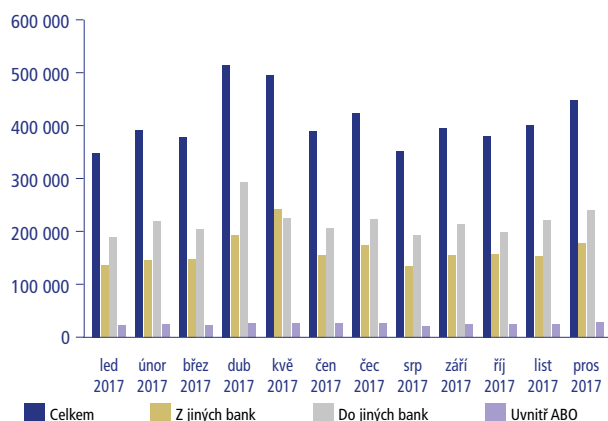
— ABO – SYSTÉM ÚČETNICTVÍ A PLATEBNÍHO STYKU ČNB

V systému ABO vede ČNB své vnitřní účty a účty svých klientů. Ke konci roku 2017 ČNB vedla 22 393 účtů. Z toho bylo 3 186 vnitřních účtů, 3 172 tzv. zaměstnaneckých účtů (pro současné zaměstnance a důchodce ČNB) a 16 035 účtů právnických osob. Drtivou část účtů právnických osob – konkrétně 15 450 – tvoří účty státní pokladny v české měně a 225 účtů státní pokladny v evropské měně. Prostřednictvím účtů státní pokladny se realizují příjmy a výdaje státního rozpočtu a další finanční operace státu.

Pro obsluhu svých účtů využívá většina klientů ČNB její internetové bankovníctví. Ke konci roku 2017 bylo v systému zaregistrováno celkem 10 386 uživatelů.

Následující graf zobrazuje průměrné denní počty účetních transakcí pro jednotlivé měsíce roku 2017. Ve špičkách zpracovává systém ABO přes 900 tis. transakcí denně. V porovnání s rokem 2016 se celkový počet transakcí zvýšil o 26,8 %, především z důvodu zahrnutí účtů zdravotních pojišťoven, které od roku 2017 vedou všechny své účty v ČNB. Počet klientských příkazů se zvýšil o 11,3 %.

ABO – denní průměr počtu transakcí

— DOZOR NAD PLATEBNÍMI A VYPOŘÁDACÍMI SYSTÉMY

Dalším úkolem ČNB, vyplývajícím ze zákona o ČNB, je podílet se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji. Tento úkol zajišťuje ČNB v rámci své funkce dozoru nad platebními a vypořádacími systémy (oversight). V roce 2017 se ČNB zaměřila především na oblast kybernetické odolnosti systémově významných finančních infrastruktur v ČR. V souladu s doporučeními Banky pro mezinárodní platby (BIS) a Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry (IOSCO), vydanými v červnu 2016, ČNB s příznivými výsledky analyzovala stav kybernetické odolnosti platebního systému CERTIS, systému SKD a Centrálního depozitáře cenných papírů Praha. Analýza zahrnovala kromě zjištění technologického stavu systémů i prověření existence celkové strategie kybernetické bezpečnosti včetně proškolení odpovědných osob.

— STATISTIKA

ČNB sestavuje a zveřejňuje statistiky, které jsou určeny pro potřeby měnové politiky, výkon dohledu nad finančním trhem, finanční stabilitu a plnění dalších úkolů ČNB. Tyto statistiky jsou dostupné na webových stránkách ČNB v části „Statistika“. V roce 2017 banka pokračovala v zajišťování pravidelných národních a harmonizovaných statistik a zabývala se rovněž vývojem jednotlivých statistik.

V případě makroekonomické statistiky se ČNB zaměřila především na spolupráci při vyhodnocování kvality ukazatelů makroekonomické nerovnováhy v zemích EU. Ty jsou od roku 2011 součástí opatření k regulaci ekonomického vývoje, jež mají za cíl předcházet makroekonomickým nerovnováhám, případně je korigovat. V koordinaci s Evropskou centrální bankou (ECB) a Eurostatem ČNB vypracovala a na svých webových stránkách zveřejnila podrobné metodiky ke statistikám platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí a ke čtvrtletním finančním účtům. Druhým významným tématem bylo zajišťování konzistence dat mezi jednotlivými statistikami, protože přetrvávají dílčí metodické rozdíly a různé harmonogramy revizí dat externích statistik a dat finančních a nefinančních účtů. V roce 2017 ČNB zahájila harmonizaci statistiky finančních účtů se statistikou ročních národních účtů a investiční pozice vůči zahraničí. V rámci vládní finanční statistiky ČNB dále rozšiřovala spolupráci s Ministerstvem financí v oblasti využívání dat z Centrálního systému účetních informací státu. V návaznosti na pilotní projekt ČNB ve spolupráci s ECB dále budovala statistiku dluhové služby vládního sektoru.

Rozvoj další oblasti, již je měnová a finanční statistika, spočíval zejména v rozšiřování harmonizovaných bankovních a nebankovních statistik v rámci Evropského systému centrálních bank (ESCB). Důležitou událostí bylo dokončení vývoje kompilačního systému pro odvození harmonizované tokové statistiky pojišťovacích společností a zahájení vykazování do ECB. V případě rozvahové statistiky měnových finančních institucí ČNB rozšířila vykazování do ECB v oblasti kapitálu a rezerv. Publikaci statistických dat v oblasti úrokové statistiky bank a stavebních spořitelů pak rozšířila o nové úvěrové ukazatele bydlení. ČNB zároveň začala publikovat dílčí seznamy pojišťovacích společností a institucí relevantních pro statistiku platebního styku. V rámci ESCB se rovněž podílela na dokončení nového nařízení pro tvorbu harmonizované statistiky penzijních fondů. Sběr a kompilace dat podle tohoto nařízení má probíhat od roku 2019. ČNB se rovněž připojila k iniciativě ECB a zahájila práce na tvorbě revidovaného nařízení o statistice platebního styku.

Ve spolupráci s ECB a za účasti České bankovní asociace ČNB pokračovala v realizaci projektu analytické databáze úvěrů (AnaCredit). ČNB se k harmonizovanému sběru podrobných údajů o úvěrových pohledávkách plánuje plně připojit koncem roku 2018. Podrobnější informace jsou k dispozici na webových stránkách ČNB v části „Statistika > AnaCredit“. Rovněž probíhá projekt rozšíření systému pro správu referenčních dat subjektů (RIAD), který povede k rozšíření této správy o protistrany úvěrových vztahů sbíraných v rámci systému AnaCredit. Pokud jde o Centrální registr úvěrů, v roce 2017 pokročila modernizace systému díky vývoji nových výstupních formátů pro bankovní uživatele.

V oblasti dohledové statistiky v roce 2017 ČNB provedla rozsáhlé změny stávajícího výkaznictví, které byly vyvolány především přímo účinnými evropskými předpisy a z nich vyplývajícími požadavky na vykazování subjektů finančního trhu (viz webové stránky ČNB v části „Dohledová statistika“). V případě výkaznictví úvěrových institucí ČNB výrazně upravila sběry dat na základě nových mezinárodních účetních standardů pro klasifikaci a oceňování finančních nástrojů. Významnými změnami prošlo i výkaznictví subjektů podnikajících na kapitálovém trhu (obchodníci s cennými papíry, obchodní a vypořádací systémy), a to v důsledku zavedení jednotného vykazovacího rámce podle evropské směrnice a nařízení o trzích finančních nástrojů (MiFID II / MiFIR). Ve vazbě na novou evropskou směrnici o platebních službách ČNB v roce 2017 dále zavedla změny ve výkaznictví platebních institucí. V ostatních segmentech dohledové statistiky, především pak v oblasti pojišťoven, se zaměřila na zvyšování kvality dat a jejich prezentaci uživatelům.

V případě systému centrální evidence účtů realizovala ČNB po přijetí příslušného zákona technické řešení projektu s cílem zahájit včas sběr dat v rámci tzv. prvotního plnění ze strany úvěrových institucí. ČNB připravila prováděcí vyhlášku, která byla 26. ledna 2017 vyhlášena ve Sbírce zákonů. Na základě předem dohodnutého harmonogramu došlo od 1. července 2017 k zahájení sběru dat úvěrových institucí. Databázi centrální evidence účtů se podařilo úspěšně naplnit před koncem roku 2017 tak, že byl k 1. lednu 2018 spuštěn plný provoz systému (viz webové stránky ČNB v části „Statistika > Centrální evidence účtů“).

V oblasti informačních systémů a technologií pro podporu hromadného zpracování dat ČNB pokračovala v tvorbě nového systému sběru dat (SDAT), který bude představovat jednotné rozhraní pro předávání statistických a dohledových dat do ČNB. Dále banka v informačním systému, který zajišťuje registrační a licenční činnosti, zavedla změny, jež definuje novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákon o platebním styku. V souvislosti s těmito zákonnými úpravami ČNB přidala kategorie do svého webového přehledu „Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů“.

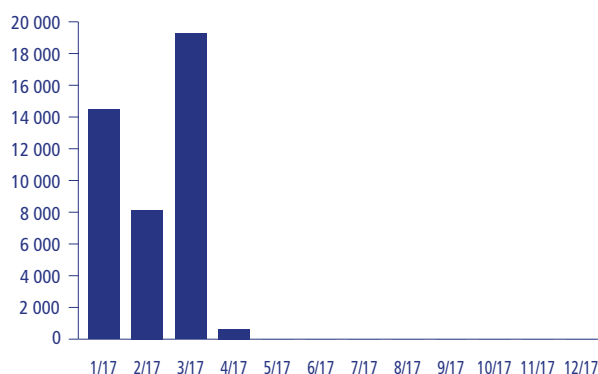
— OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

Počátkem roku 2017 ČNB pokračovala v používání měnového kurzu jako dalšího nástroje k uvolnění měnové politiky. To spočívalo v závazku intervenovat v případě potřeby ve prospěch oslabení kurzu koruny tak, aby se vůči euru udržoval poblíž hladiny 27 korun za euro. O ukončení kurzového závazku rozhodla bankovní rada 6. dubna 2017. Objem uskutečněných devizových intervencí v roce 2017 dosáhl 42,5 mld. EUR (cca 1 149 mld. Kč). Intervenční aktivita vrcholila v březnu v souvislosti s očekáváním blížícího se ukončení kurzového závazku. Po něm ČNB již dále neprováděla na trhu žádné devizové operace s cílem ovlivnit kurz koruny, který se proto vyvíjel zcela volně. Devizové intervence byly hlavním faktorem ovlivňujícím nárůst objemu volné korunové likvidity.

Mezi hlavní nástroje měnové politiky patřily zejména úrokové operace (repo operace a automatické facility), devizové intervence a povinné minimální rezervy. Bankovní rada rozhoduje o stanovení výše tří úrokových sazeb: repo sazby, diskontní sazby a lombardní sazby. Hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbou je limitní dvoutýdenní (2T) repo sazba. Diskontní a lombardní sazba tvoří dolní

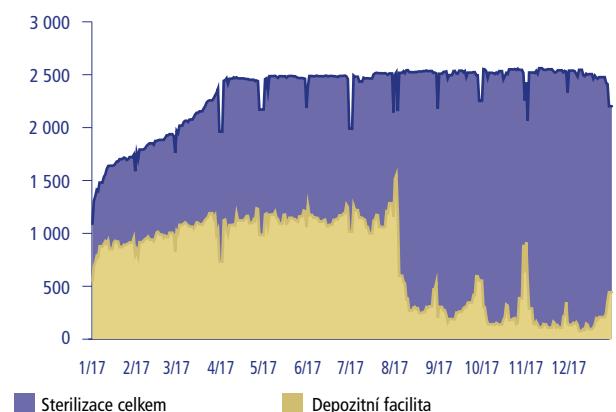
Objem devizových intervencí

(v mil. EUR)

Vývoj volné likvidity

(v mld. Kč)

ČNB V ROCE 2017

a horní hranici pro pohyb krátkodobých sazeb peněžního trhu. V průběhu roku 2017 ČNB dvakrát zvýšila repo sazbu a lombardní sazbu, a to v srpnu a v listopadu. Diskontní sazbu ponechala po celý rok nezměněnou na 0,05 %. Nárůst rozpětí mezi repo sazbou a diskontní sazbou vedl k většímu využívání repo operací a zároveň k menšímu využívání depozitní facility.

Dalšími měnověpolitickými nástroji ČNB jsou dvě automatické facility – zápůjční a depozitní. V rámci zápůjční facility ČNB půjčuje bankám na jeden den finanční prostředky formou repo operace za lombardní sazbu. Depozitní facility umožňuje bankám uložit si u ČNB prostředky na jeden den za diskontní sazbu formou depozita. V průběhu roku 2017 banky významně využívaly depozitní facility z důvodu shodné diskontní a repo sazby. Využívání zápůjční facility bylo výjimečné.

Celkový průměrný objem stahované volné likvidity činil 2 321 mld. Kč. Z tohoto objemu ČNB stahovala průměrně 32 % prostřednictvím depozitní facility a 68 % prostřednictvím repo operací.

ČNB prováděla s bankami tzv. výměny kolaterálu. Při těchto technických operacích byl bance obvykle vyměněn cenný papír vypořádávaný v Centrálním depozitáři cenných papírů za cenný papír vypořádávaný v Systému krátkodobých dluhopisů (SKD). Jejich cílem nebylo ovlivnění volné likvidity bankovního sektoru, ale poskytnutí likvidních cenných papírů bankám, například pro účely čerpání vnitrodenního úvěru.

Mezi nástroje ČNB i nadále patří dvoutýdenní dodávací repo operace a devizové swapy, které slouží k dodávání likvidity. ČNB je představila v průběhu října 2008 v důsledku propuknutí finanční krize a jejich existence má význam pro stabilitu domácího finančního trhu. V roce 2017 je sice obchodní banky aktivně nevyužívaly, avšak ČNB považuje za vhodné, aby tyto nástroje zůstaly k dispozici.

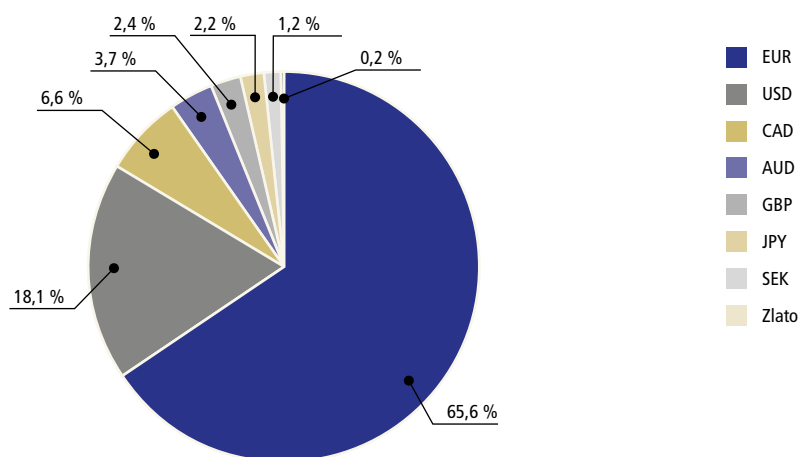
— SPRÁVA DEVIZOVÝCH REZERV

ČNB nakládá s vlastními devizovými rezervami, které tvoří zahraniční aktiva ve vybraných směnitelných měnách. Tato aktiva slouží především k podpoře provádění vlastní nezávislé měnové politiky a také jako zdroj cizoměnové likvidity pro klienty ČNB. Na konci roku 2017 činila velikost devizových rezerv v korunovém vyjádření 3 151 mld., což odpovídá hodnotě 123,6 mld. EUR, resp. 148,0 mld. USD. Devizové rezervy představují naprosto rozhodující část aktiv ČNB – ke konci roku 2017 tvořil jejich podíl na celkových aktivech ČNB téměř 98 %. Velikost a struktura devizových rezerv je pravidelně zveřejňována na webových stránkách ČNB v části „Finanční trhy“.

Tržní hodnota devizových rezerv v korunovém vyjádření zaznamenala meziroční nárůst o 43 %, na němž se podílely především vypořádané devizové intervence (+1 175,1 mld. Kč), dále výnosy portfolií (+33,4 mld. Kč) a dále odkupy cizí měny od klientů a jejich vklady (+23,4 mld. Kč). Naopak ke snižování rezerv vedlo posílení koruny vůči většině rezervních měn (286,7 mld. Kč). Nárůst rezerv se odehrál výhradně v eurech, která jsou transakční a intervenční měnou ČNB. Důsledkem bylo posilování procentního zastoupení eura v měnové kompozici rezerv. Aby byla zachována diverzifikační úloha amerického dolaru v rezervním portfoliu ČNB, bylo rozhodnuto o přesunu části přírůstku eurových aktiv do amerických dolarů.

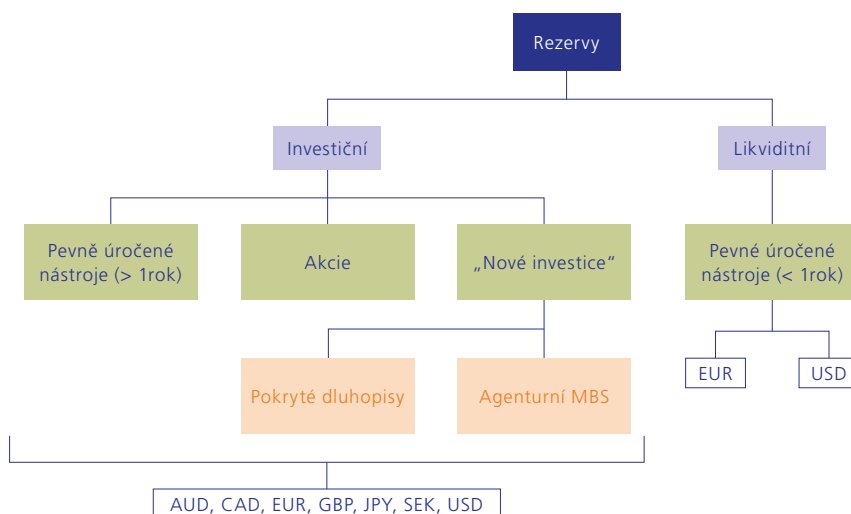
Většinu svých devizových rezerv ČNB aktivně investuje, a to v souladu se svými zásadami pro správu devizových rezerv. Ty zohledňují funkci, kterou devizové rezervy plní, a berou zřetel na bezpečnost, likviditu a výnos. Z hlediska objemu investic tvoří největší podíl dluhové cenné papíry vydané vládami několika vyspělých zemí, vybrané dluhopisy s vládní zárukou nebo dluhopisy emitované nadnárodními institucemi s nejlepšími ratingy. Dalšími nástroji pro správu devizových rezerv pak jsou akcie, repo operace, specifické pokryté dluhopisy, depozita u centrálních bank, futures, úrokové, měnové a akciové swapy. Veškeré věřitelské pozice u soukromých protistran jsou kryty finančním zajištěním.

Měnová struktura aktivně spravovaného portfolia (očistěno o pasiva)
k 31. prosinci 2017

V reakci na téměř pětinasobný nárůst devizových rezerv za 3,5 roku trvání kurzového závazku byl v roce 2017 zaveden koncept jejich tranšování. Ten spočívá v rozdělení rezervního portfolia na dvě části (tranše) a přenastavení parametrů rizika a výnosu. Likviditní tranše, kterou ke konci roku 2017 tvořilo 47 % devizových rezerv, obsahuje pevně úročené investiční nástroje se zbytkovou splatností do jednoho roku v eurech a amerických dolarech, jež lze v případě potřeby snadno převést do peněžní formy. Zbylých 53 % devizových rezerv představovalo investiční tranše. Ta obsahuje finanční instrumenty, které s sebou sice nesou vyšší riziko (například dluhopisy s delší splatností a akcie), avšak současně v delším časovém horizontu umožňují generovat vyšší výnos. V rámci investiční tranše bylo rozhodnuto o rozšíření okruhu investičních nástrojů o evropské dluhopisy kryté hypotékami (covered bonds) a specifické hypoteční zástavní listy garantované vybranými americkými agenturami (mortgage-backed securities, MBS).

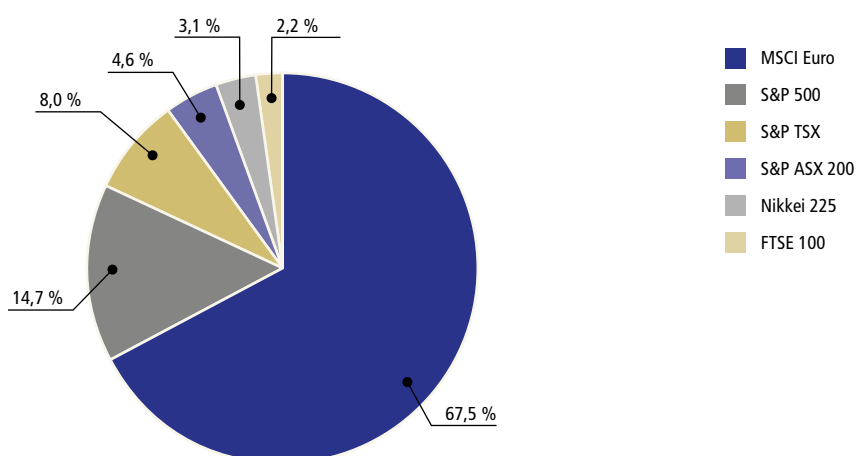
Rozdělení devizových rezerv na likviditní a investiční tranše

ČNB V ROCE 2017

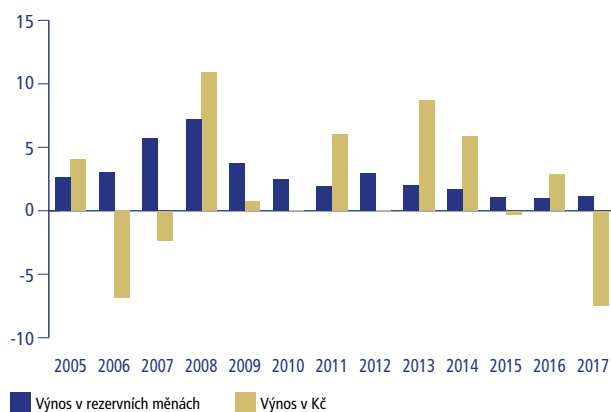
Většina devizových rezerv je spravována v interních portfoliích tvořených pevně úročenými nástroji peněžního a kapitálového trhu. Přibližně desetinu rezerv představují akciová portfolia spravovaná společnostmi BlackRock a State Street Global Advisors, která jsou investována na následujících trzích s příslušnými benchmarkovými indexy: evropském (MSCI Euro), americkém (S&P 500), britském (FTSE 100), japonském (Nikkei 225), kanadském (S&P TSX) a australském (S&P ASX 200). Obě společnosti, které spravují akciová portfolia ČNB, se řídí standardy Global Investment Performance Standards.

Složení akciového portfolia k 31. prosinci 2017

Za rok 2017 dosáhla jednotlivá rezervní portfolia následujících výnosů (měřených ve vlastní měně portfolia): portfolio v eurech zaznamenalo výnos 0,37 %; výnos portfolia v amerických dolarech činil 3,15 %; portfolio v kanadských dolarech dosáhlo výnosu 0,55 %; výnos portfolia ve švédských korunách byl -0,21 % a portfolio v australských dolarech generovalo výnos 3,75 %. Vážený průměr výnosů portfolií v rezervních měnách činil 1,13 %, avšak posílení koruny vůči většině rezervních měn vedlo k zápornému korunovému výnosu -7,45 %, neboť posílení koruny znamená přecenění cizoměnových položek na nižší hodnotu (například na začátku roku 2017 bylo 1 euro účtováno za 27,02 Kč, zatímco na konci roku 2017 to bylo 25,54 Kč).

Srovnání celkového výnosu devizových rezerv za rok 2017 s předcházejícími obdobími

Malou část rezerv pak představuje zlato a ta část pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (MMF), která byla uhrazena nebo je vedena v cizí měně. Tato nekorunová finanční pozice vůči MMF, která ke konci roku 2017 činila 766 mil. SDR, v průběhu roku poklesla v důsledku snížení rezervní tranše o více než 33 mil. SDR; držba SDR zůstala prakticky nezměněna a stejně tak se nezměnil ani nulový zůstatek čerpání bilaterálního úvěru poskytnutého MMF. Během roku 2017 byla část zlata v držení ČNB použita na výrobu mincí. ČNB tak měla ke konci roku 2017 k dispozici 9,4 tuny zlata.

— ČNB JAKO BANKA STÁTU

Na základě zákona o ČNB a zákona o rozpočtových pravidlech poskytuje ČNB státu a veřejnému sektoru bankovní služby, tj. vedení účtů, provádění platebního styku a služby související s řízením likvidity souhrnných účtů státní pokladny.

V roce 2017 ČNB pokračovala ve spolupráci s Ministerstvem financí při řízení likvidity státní pokladny, zabezpečování hladkého průběhu platebního styku a zefektivňování těchto procesů. K 31. prosinci 2017 ČNB vedla pro stát a veřejný sektor 15,4 tis. účtů. Na účtech státní pokladny proběhlo denně v průměru 380 tis. transakcí. Klienti dnes v rámci státní pokladny využívají téměř výhradně internetové bankovníctví, pouze 0,3 % příkazů je předáváno prostřednictvím papírových formulářů.

— PODPORA ŘÍZENÍ LIKVIDITY STÁTNÍ POKLADNY

Vývoj vkladů vládního sektoru na účtech u ČNB je velmi obtížné předpovídat. Tyto vklady jsou totiž výrazně ovlivněny kolísáním příjmů a výdajů státního rozpočtu (například termíny pro výběry daní). Jejich výkyvy se však podařilo minimalizovat zavedením tzv. souhrnných účtů státní pokladny.

Existují dva souhrnné účty: korunový a eurový. Pod korunový souhrnný účet jsou zahrnuty zejména příjmové a výdajové účty státního rozpočtu, účet státních finančních aktiv a pasiv, účty finančních a celních úřadů, státních fondů, Národního fondu atd. Pod eurový souhrnný účet jsou zahrnuty peněžní prostředky především Národního fondu, eurové dluhové služby a cizí prostředky organizačních složek státu. Zahrnutí zůstatků jednotlivých účtů uvedených subjektů pod souhrnné účty technicky zajišťuje ČNB.

V systému souhrnných účtů státní pokladny jsou prakticky všechny zůstatky účtů vládních subjektů monitorovány a řízeny v průběhu dne tak, aby byly pokryty běžné výdaje a zároveň byly efektivně využity volné finanční zdroje. Přebytky na těchto účtech ČNB v závěru dne jménem Ministerstva financí investuje na finančním trhu. A naopak v případě nedostatku prostředků ČNB v závěru dne jménem Ministerstva financí vypůjčí prostředky od bank. Denní zůstatky souhrnných účtů se tak daří udržovat na úrovni 30 mil. Kč, resp. 10 mil. EUR, ačkoliv objem zaúčtovaných transakcí se denně pohybuje v průměru kolem 15–20 mld. Kč.

Systém souhrnných účtů státní pokladny zvyšuje množství dostupné likvidity, které lze využít k financování schodku státního rozpočtu v průběhu roku. Dlouhodobý charakter těchto zdrojů zároveň umožňuje efektivně plánovat emise státních dluhopisů. To vede k snížení refinančního rizika státu a k vytváření rozpočtových úspor prostřednictvím nižších úrokových nákladů na obsluhu státního dluhu.

— PODPORA FINANCOVÁNÍ STÁTNÍHO DLUHU

V oblasti správy státního dluhu ČNB provádí pro Ministerstvo financí primární prodej krátkodobých i dlouhodobých státních dluhopisů a zastává funkci administrátora těchto emisí. V roce 2017 uskutečnila 29 aukcí státních pokladničních poukázek s celkovým prodaným objemem téměř 410 mld. Kč. ČNB provedla také 58 aukcí státních dluhopisů, v nichž se prodaly obligace v celkovém objemu 197,6 mld. Kč. V rámci funkce administrátora ČNB vyplácela kupóny u státních dluhopisů a provedla výplatu jistiny u tří splatných emisí.

Výplaty a splátky jistin ČNB zajišťovala rovněž u emisí spořicíh státních dluhopisů.

— EKONOMICKÝ A FINANČNÍ VÝZKUM

Ekonomický a finanční výzkum v ČNB přispívá k vytváření analytického a znalostního zázemí pro provádění měnové a makrobezpečnostní politiky a k rozvoji lidského kapitálu centrální banky.

Na začátku roku 2017 ČNB změnila uspořádání výzkumu zrušením samostatného odboru ekonomického výzkumu a současným vytvořením dvou nových výzkumných útvarů: odboru ekonomického výzkumu v sekci měnové a referátu finančního výzkumu v samostatném odboru finanční stability. Souběžně došlo také k navýšení celkové výzkumné kapacity ČNB. Cílem této organizační změny bylo posílit vazbu ekonomického a finančního výzkumu na klíčové činnosti centrální banky při současném zachování vysoké odborné kvality výzkumných publikací. V září 2017 dále bankovní rada schválila nový model organizace výzkumných projektů, který má podpořit důraz na aplikovatelnost výzkumu, posílit motivaci zaměstnanců ČNB i mimo výzkumné útvary účastnit se výzkumných projektů a omezit jejich administrativní náročnost.

V roce 2017 experti ČNB publikovali 14 mezinárodně recenzovaných článků v rámci Working Paper Series a dva články v ediční řadě Research and Policy Notes. Tyto články pokrývají širokou škálu oblastí sahajících od empirických analýz reálné ekonomiky přes makroekonomické modelování až po finanční stabilitu. Zároveň ČNB vydala dvě čísla přehledové publikace Economic Research Bulletin, která srozumitelnou formou přibližují výsledky výzkumu. Květnové vydání bylo věnováno mezinárodnímu obchodu a vnějším vztahům, zatímco listopadové číslo přineslo články zabývající se efekty měnové politiky.

V květnu ČNB uspořádala tradiční Research Open Day, na němž vystoupil jako čestný host guvernér makedonské centrální banky Dimitar Bogov. V červnu proběhla v ČNB ve spolupráci s International Journal of Central Banking konference na téma interakce mezi měnovou a fiskální politikou.

Dva ekonomové ČNB obdrželi v roce 2017 prestižní odborná ocenění za svůj výzkum. Dominika Kolcunová získala Cenu Karla Engliše, udělovanou Českou společností ekonomickou, za práci na téma odhadu efektivní dolní hranice měnověpolitické úrokové sazby ČNB. Lukáš Pfeifer se stal vítězem soutěže mladých ekonomů o Cenu profesora Františka Vencovského, kterou pořádá Vysoká škola finanční a správní. Jeho oceněná práce se týkala dopadu úvěrového boomu a hospodářské politiky na produktivitu práce.

Podrobné informace o publikacích výzkumu, organizování seminářů a konferencí i ostatních výzkumných aktivitách lze najít na webových stránkách ČNB v části „Ekonomický výzkum“.

— EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

— EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA, EVROPSKÝ SYSTÉM CENTRÁLNÍCH BANK A EVROPSKÁ RADA PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

Vzhledem k členství ČNB v Evropském systému centrálních bank (ESCB) se její guvernér a viceguvernér pravidelně, obvykle čtyřikrát ročně, účastní zasedání Generální rady Evropské centrální banky (ECB), jejímiž členy jsou guvernéři centrálních bank všech zemí EU. V roce 2017 Generální rada ECB diskutovala o makroekonomickém, fiskálním, měnovém a finančním vývoji ve světě, v EU a v eurozóně. Jednání se dále věnovala mimo jiné hodnocení dodržování zákazu měnového financování ze strany centrálních bank, brexitu, kybernetické odolnosti finančního sektoru a možným dopadům zavedení digitálních měn centrálních bank na měnovou politiku. Na březnovém zasedání představil guvernér ČNB makroekonomickou situaci v ČR. Ve svém vystoupení se soustředil zejména na měnovou politiku ČNB včetně používání kurzového závazku a avizoval blížící se ukončení používání tohoto nástroje, k němuž následně ČNB přistoupila 6. dubna 2017.

Zástupci ČNB se podíleli na práci 13 výborů ESCB a řady jejich podvýborů a pracovních skupin. V rámci písemných konzultací Generální rady ECB k návrhům legislativních aktů EU a členských států a k materiálům ECB zpracovala ČNB celkem 82 podkladů, z toho v sedmi případech uplatnila připomínky. ČNB se vyjádřila k návrhu Výroční zprávy ECB za rok 2016, návrhu zápisu z 87. jednání Rady guvernérů ECB a návrhu stanoviska ECB k návrhu směrnice o rámcích pro preventivní restrukturalizaci, druhé šanci a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení. Dále byly zaslány komentáře k návrhům stanovisek ECB k legislativním návrhům členských států EU, konkrétně k italskému normativnímu aktu, jenž se týkal opatření na podporu likvidity, preventivní rekapitalizace a dalších naléhavých opatření dotýkajících se tamního bankovního sektoru. ČNB se vyjádřila také k irskému návrhu zákona o protipovodňovém

ČNB V ROCE 2017

pojištění, slovinskému návrhu zákona, jehož hlavním cílem je napravit protiústavnost některých ustanovení zákona o bankovníctví, a rakouskému návrhu zákona, který se týkal změn režimu dohledu nad finančním trhem.

Guvernér a viceguvernér ČNB se rovněž účastnili zasedání Generální rady Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), která se zabývala hodnocením rizik pro finanční trh EU a vytvářením rámce makrobezpečnostní politiky. V roce 2017 se ESRB věnovala mimo jiné rozšíření aplikace makrobezpečnostních nástrojů na pojišťovny a investiční fondy a zabývala se riziky spojenými s vývojem na trhu nemovitostí. V souvislosti s tím přijala doporučení týkající se odstranění mezer v dostupnosti dat pro sledování vývoje trhu komerčních nemovitostí. Z pohledu ČNB byla zásadním tématem příprava stanoviska ESRB k legislativním návrhům EU týkajícím se strukturálních kapitálových rezerv v bankovním sektoru. ČNB se rovněž aktivně podílela na diskusích o konceptu cenných papírů zajištěných státními dluhopisy zemí eurozóny (SBBS) a o změnách v institucionálním uspořádání ESRB. ČNB v uplynulém roce plnila rovněž informační povinnost vůči ESRB vyplývající z doporučení o financování úvěrových institucí, z doporučení o pokynech ke stanovení sazeb proticyklických kapitálových rezerv a z doporučení o vyhodnocování přeshraničních efektů národní makrobezpečnostní politiky a dobrovolné reciprocitě opatření přijatých makrobezpečnostními orgány jiných zemí EU.

— VZTAHY K RADĚ EU, VÝBOR PRO EU

Až na několik výjimek, jako je například Hospodářský a finanční výbor Rady EU, se zástupci ČNB přímo neúčastní jednání Rady EU a jejích pracovních a poradních orgánů. ČNB se proto aktivně podílí na přípravě a koordinaci pozic ČR na příslušná jednání především prostřednictvím činnosti Výboru pro EU, a to na vládní i pracovní úrovni. Hlavními projednávanými tématy byly další směřování evropské integrace, prohlubování hospodářské a měnové unie a dokončování bankovní unie. Jednání o hospodářské a měnové unii pokračují v návaznosti na tzv. Bílou knihu Evropské komise o budoucnosti Evropy, zveřejněnou v březnu, a prosincový balíček návrhů k prohlubování hospodářské a měnové unie, zahrnující mimo jiné návrh na přeměnu Evropského mechanismu stability v Evropský měnový fond. V roce 2017 pokračovalo v souladu se závěry Rady o plánu na dokončení bankovní unie z června 2016 projednávání balíčku legislativních návrhů na dokončení bankovní unie. Jednání se týkala zejména společného mechanismu jistění pro Jednotný fond pro řešení krizí a návrhu na vytvoření Evropského systému pojištění vkladů. Dále se ČNB zapojila do diskusí o snižování úrovně úvěrů v selhání v bankovních sektorech EU, přípravě společných pozic EU pro jednání v Mezinárodním měnovém fondu (MMF) nebo iniciativách v oblasti udržitelných financí. ČNB se účastnila také debat o revizi legislativního rámce evropského systému dohledu nad finančním trhem či problematice cenných papírů zajištěných státními dluhopisy. Diskuse byla vedena rovněž o tzv. unii kapitálových trhů a otázkách souvisejících s vyjednáváním o brexitu a jeho očekávanými dopady.

— MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND

Guvernér ČNB zastupující ČR v Radě guvernérů MMF se zúčastnil každoročního jarního a výročního zasedání MMF a Světové banky ve Washingtonu, D. C. Účastnil se rovněž zasedání Mezinárodního ekonomického a finančního výboru (IMFC), v němž jsou zastoupeny země, které disponují pozicí člena Výkonné rady MMF. Středoevropskou a východoevropskou konstituenci, jejímž členem je ČR, ve Výkonné radě v období od 1. listopadu 2016 do 31. října 2018 zastupuje Michaela Erbenová.

Po dokončení ratifikace reforem kvót a řízení z roku 2010 byly v roce 2017 zahájeny práce na 15. všeobecné revizi kvót, která by měla být dokončena v roce 2019. V této souvislosti proběhly první diskuze o tom, do jaké míry jsou dostatečné zdroje MMF a jak by měly být kvóty rozděleny mezi jeho členy. Diskuze se týkaly také způsobu stanovení výše jednotlivých kvót. Vzhledem ke zjištěné potřebě zachovat stávající úroveň finančních zdrojů byla v roce 2017 podepsána řada nových bilaterálních půjček mezi MMF a dosavadními věřiteli. Ty nahradily předchozí půjčky, jejichž platnost skončila. Guvernér ČNB podepsal 13. října 2017 v pořadí již třetí dohodu o půjčce pro MMF. Prostředky z devizových rezerv ČNB do dohodnuté výše až 1,5 mld. EUR však bude MMF moci případně čerpat až po přijetí zákona o státní záruce pro ČNB za poskytnutou půjčku. ČNB se i v roce 2017 v roli věřitele zapojovala do pomoci poskytované členskými zeměmi MMF, které mají problémy s platební bilancí.

Mezi hlavní témata projednávaná za přímé či nepřímé účasti ČNB dále náležely posílení spolupráce mezi MMF a regionálními finančními uspořádáními nebo jeho role v rámci reformy fungování veřejné správy (governance). Diskuze se vedly také o revizi úvěrových nástrojů MMF včetně zavedení nového nefinančního monitorovacího nástroje, roli makrobezpečnostních politik ve vztahu ke kapitálovým tokům či dohledu MMF v makrofinanční oblasti. Výkonná rada schválila nové programy pro řadu zemí, včetně „princiální“ schválení nového programu pro Řecko. To znamená, že účinnost výplaty prostředků byla odložena a podmíněna udržitelností řeckého dluhu a uspokojivým plněním reforem.

V květnu se v ČR uskutečnila mise dle článku IV Dohody o MMF. Pro ČNB byla zásadní jednání o měnové politice, včetně v tu dobu čerstvého ukončení používání kurzu jako nástroje měnové politiky, a výhledu inflace. Diskutovalo se také o situaci v domácím bankovním sektoru a v oblasti finanční stability. Výsledná zpráva mimo jiné podpořila dubnové rozhodnutí o ukončení kurzového závazku a doporučila postupné zvyšování sazeb na základě vývoje ekonomických podmínek.

— AKTIVITA ČNB V DALŠÍCH MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH

Guvernér ČNB se účastnil pravidelných setkání guvernérů členských zemí Banky pro mezinárodní platby (BIS), jakož i zasedání Klubu guvernérů centrálních bank regionu Střední Asie, Černomoří a Balkánu. Své zástupce vysílala ČNB rovněž na pravidelná setkání viceguvernérů a jednání Basilejské konzultační skupiny, která je součástí Basilejského výboru pro bankovní dohled. Viceguvernér Mojmír Hampl byl zvolen spolupředsedou Regionální poradní skupiny pro Evropu Rady pro finanční stabilitu (FSB) a společně se zástupcem italské centrální banky vedl její jednání. V roli pozorovatele se 6. října 2017 zúčastnil také plenárního zasedání FSB. ČNB byla dále zastoupena na jednáních řady pracovních orgánů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, zejména Výboru pro hospodářskou politiku a Výboru pro finanční trhy. Zástupce ČNB se také účastnil výročního zasedání Evropské banky pro obnovu a rozvoj ve dnech 9. až 11. května 2017.

— ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC

ČNB v roce 2017 uspořádala celkem 15 akcí zaměřených na odbornou pomoc zahraničním partnerům. Sedmi seminářů se zúčastnilo 122 expertů z 33 centrálních bank, do pěti konzultací se zapojilo 40 účastníků ze čtyř centrálních bank, resp. dohledových institucí, a to z Myanmaru, Brazílie, Jordánska a Vietnamu. ČNB rovněž poskytovala expertní pomoc ve formě konzultací a lektorských vystoupení v zahraničí, konkrétně v Albánii a v Mongolsku, a v rámci misí MMF také v Bělorusku.

Do spojovací chodby mezi neorenesanční budovou Plodinové burzy a její funkcionalistickou přístavbou byla po rekonstrukci v roce 2017 umístěna galerie obrazů významných osobností československého hospodářského a politického života z období první republiky. Najdeme zde například portréty ministrů financí Karla

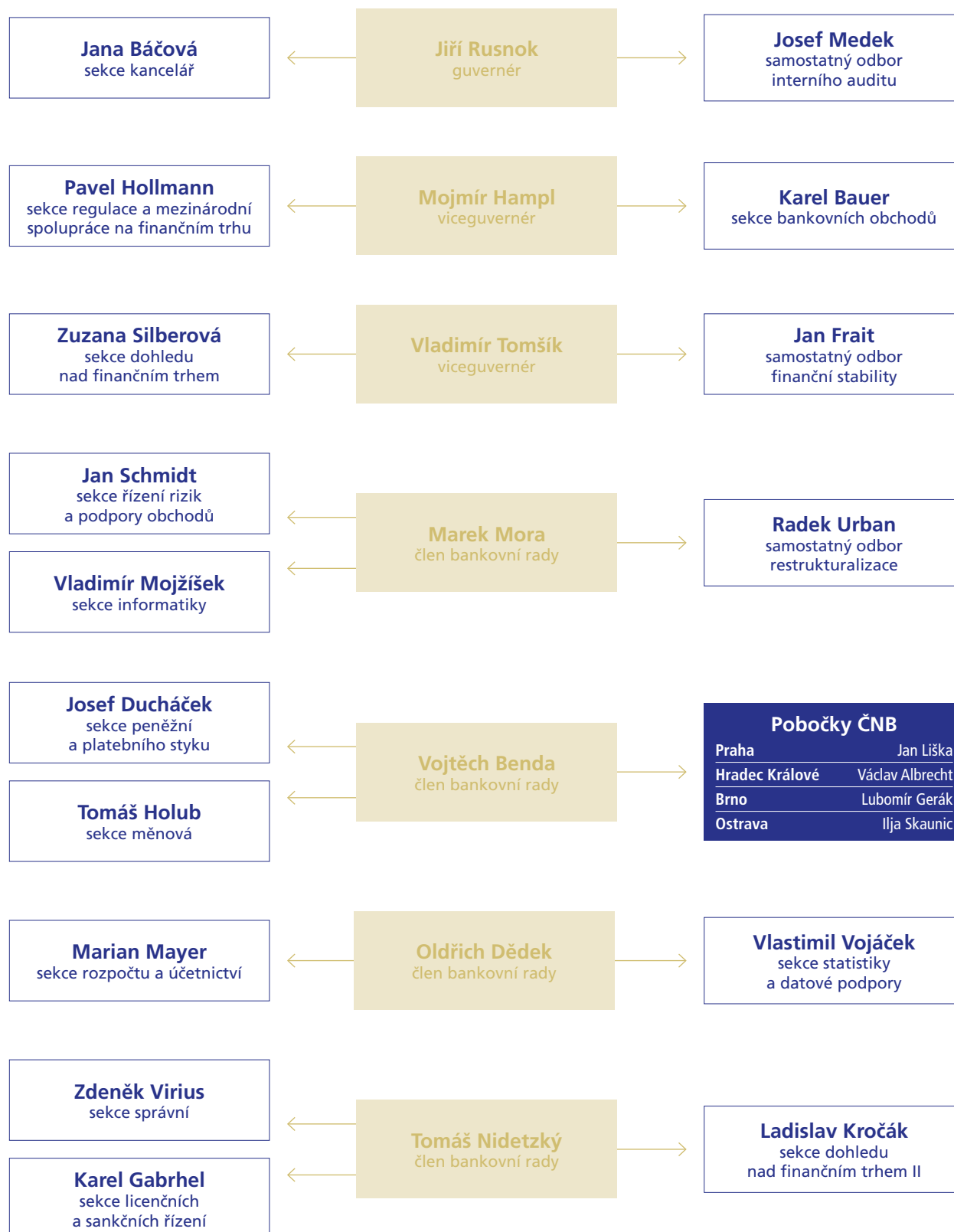
Trapla a Bohdana Bečky či zástupců zemědělského peněžního družstevnictví, jako byli Ferdinand Klindera, Jan Sedlák nebo Jan František Kroiher. Prostor doplňuje a jeho návaznost na odbornou knihovnu zdůrazňuje řada prosklených dřevěných vitrín se starými knihami s ekonomickou i jinou tematikou.

III. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

Řízení a organizace

— ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2017

Organizační strukturu ČNB tvoří ústředí se sídlem v Praze a čtyři pobočky v Praze, Hradci Králové, Brně a Ostravě. ČNB je dále zastoupena v Českých Budějovicích, Plzni a Ústí nad Labem územními pracovišti ústředí, v kterých působí vybrané útvary sekce peněžní a platebního styku, sekce licenčních a sankčních řízení a sekce dohledu nad finančním trhem II (viz webové stránky ČNB v části „O ČNB > Zastoupení ČNB na území ČR“).

ČNB má dvoustupňový systém řízení. Zásadní rozhodnutí týkající se plnění hlavního cíle ČNB, kterým je péče o cenovou stabilitu, a dalších úkolů v souladu s vymezenou působností ČNB přijímá bankovní rada. Výkon rozhodnutí bankovní rady a odpovědnost za řízení běžného chodu banky jsou delegovány na ředitele sekcí, samostatných odborů a poboček.

— BANKOVNÍ RADA

Vedle kolektivního řízení a rozhodování jednotliví členové bankovní rady dohlížejí také na činnosti jednotlivých organizačních útvarů ČNB podle vymezení stanoveného bankovní radou (viz Organizační schéma ČNB k 31. prosinci 2017).

— ŘEDITELÉ SEKCI A SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ÚSTŘEDÍ A ŘEDITELÉ POBOČEK

Tito vedoucí zaměstnanci ČNB plní rozhodnutí bankovní rady a v rámci strategie rozvoje ČNB a koncepcí pro jednotlivé oblasti působnosti ČNB odpovídají za provádění činností jimi řízených organizačních útvarů (vymezených Organizačním řádem ČNB). Určují cíle a úkoly podřízeným zaměstnancům a zajišťují vůči nim výkon práv a povinností zaměstnavatele, které vyplývají z pracovních vztahů. Jejich pravomoci a odpovědnosti se vztahují nejen k přímému řízení, ale též k metodickému řízení činností v jejich kompetenci, ke spolupráci s ostatními organizačními útvary banky a s externími partnery v tuzemsku i v zahraničí a k předkládání návrhů na řešení otázek zásadního významu bankovní radě.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

— ÚSTŘEDÍ

Organizačními útvary ústředí ČNB jsou sekce, které se dále člení na odbory a samostatné odbory. V oblastech působnosti, které jim vymezuje Organizační řád ČNB, zajišťují provádění hlavních a podpůrných činností banky a metodické řízení v rámci ústředí i ve vztahu k pobočkám.

Při plnění rozhodnutí bankovní rady a výkonu činností, které spadají do působnosti více organizačních útvarů a které závisejí na jejich úzké a efektivní spolupráci, jsou využívány koordinační a poradní orgány – komise, projekční týmy a Výbor pro řízení aktiv a pasiv.

Na základě rozhodnutí bankovní rady došlo k několika organizačním změnám v rámci ústředí. K 1. lednu 2017 převzaly sekce měnová a samostatný odbor finanční stability agendy zrušeného samostatného odboru ekonomického výzkumu. Ke stejnému datu se odbor Evropské unie a mezinárodních organizací sekce kancelář stal součástí sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu. K 31. lednu 2017 byla zrušena sekce lidských zdrojů a podstatná část jejích agend, jako jsou řízení lidských zdrojů, mzdová agenda, zaměstnanecká politika apod., přešla k 1. únoru 2017 do nově vytvořeného odboru lidských zdrojů v sekci kancelář. Zbývající činnosti sekce lidských zdrojů byly převedeny do sekce rozpočtu a účetnictví a sekce správním s tím, že sekce rozpočtu a účetnictví nově zajišťuje agendu zaměstnaneckých úvěrů a cestovního pojištění zaměstnanců ČNB na pracovních cestách a sekce správním zabezpečuje problematiku zdravotní péče o zaměstnance ČNB a zajištění rekreační, kulturní a sportovní činnosti v ČNB.

K 1. březnu 2017 byla sekce dohledu II přejmenována na sekci dohledu nad finančním trhem II a její činnosti byly současně nově rozčleněny do odboru dohledu a kontroly poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, odboru dohledu a kontroly poskytovatelů platebních služeb a směnárníků, odboru dohledu a kontroly kapitálového trhu, odboru dohledu nad distribucí finančních produktů a odboru kontroly distribuce finančních produktů. Dále bankovní rada rozhodla, že sekce dohledu nad finančním trhem a sekce dohledu nad finančním trhem II budou dohlížet na dodržování povinností dle zákona o ochraně spotřebitele a zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu u subjektů, jejichž dohled vykonávají na základě sektorových zákonů. Dohled nad investičními společnostmi a fondy byl sjednocen v sekci dohledu nad finančním trhem II.

Bankovní rada taktéž rozhodla převést k 8. březnu 2017 agendy Generální rady Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) ze sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu do samostatného odboru finanční stability, čímž došlo ke koncentraci veškerých agend ESRB jak po odborné, tak i procesní stránce v jednom útvaru. Vedle oprávnění vydávat opatření v souvislosti s proticyklickou kapitálovou rezervou a kapitálovou rezervou ke krytí systémového rizika tento útvar nově nabyl i oprávnění vydávat opatření obecné povahy týkající se makroobezřetnostního nebo systémového rizika.

Koncem roku 2017 bankovní rada rozhodla o přeměně dosavadního samostatného odboru finanční stability na sekci finanční stability, a to s účinností od 1. ledna 2018. Toto rozhodnutí odráží rostoucí význam finanční stability a makroobezřetnostní politiky v činnosti centrální banky.

— POBOČKY

Pobočky ČNB zastupují banku v regionu své působnosti a jsou kontaktními místy pro styk ČNB s orgány státní správy a samosprávy a s právníky a fyzickými osobami, které mají sídlo, resp. bydliště v daném regionu, jestliže jednájí s ČNB na základě relevantních právních předpisů. Tím není dotčeno oprávnění uvedených subjektů jednat s ústředím ČNB v Praze. K hlavním činnostem poboček patří zajišťování správy zásob peněz a vedení účtů podle zákona o rozpočtových pravidlech a účtů dalších klientů ČNB v působnosti pobočky a dále provádění platebního styku pro jejich klienty.

— LIDSKÉ ZDROJE

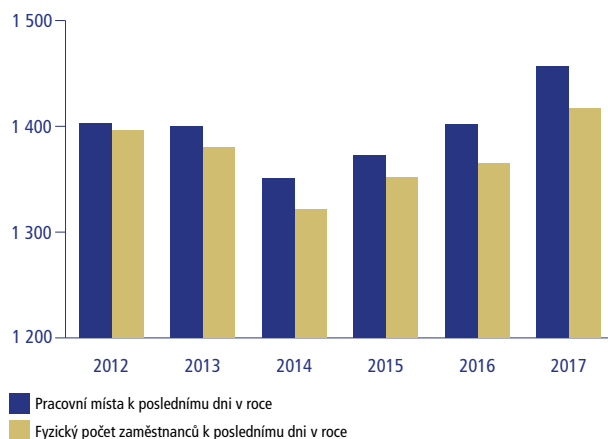
ČNB se v oblasti řízení lidských zdrojů dlouhodobě zaměřuje na rozvoj svých zaměstnanců a na výběr zaměstnanců nových. Mimořádná úroveň pracovního prostředí v ČNB společně s jedinečnými úkoly ČNB přispívá jak k dlouhodobé stabilitě stávajících zaměstnanců, tak k i vysokému zájmu o práci v ČNB. Důkazem je fakt, že od roku 2014 se ČNB pravidelně umísťuje v první trojici žebříčku „Top 100 IDEAL Employers“ v kategorii „Business“ v ČR, který organizuje společnost Universum.

— POČET PRACOVNÍCH MÍST A ZAMĚSTNANCŮ

Ke konci roku 2017 činil počet pracovních míst v ČNB 1 457. Při porovnání s rokem 2016 tak počet pracovních míst stoupl o 3,9%. Hlavním důvodem tohoto nárůstu je posilování lidských zdrojů pro zajištění klíčových činností ČNB, a to zejména v souvislosti s nabytím účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru, který od prosince 2016 pověřil ČNB výkonem dohledu nad celým trhem spotřebitelských úvěrů včetně nebankovních společností.

Nárůst počtu pracovních míst byl následován nárůstem počtu zaměstnanců. Ke konci roku 2017 pracovalo v ČNB 1 417 zaměstnanců, tedy o 3,8% více než na konci roku 2016. Rozdíl mezi počtem pracovních míst a počtem zaměstnanců byl mimo jiné způsoben řadou probíhajících a ke konci roku 2017 neukončených výběrových řízení. V souladu s dlouhodobou strategií ČNB pro stabilizaci zaměstnanců se daří v ČNB udržovat fluktuaci zaměstnanců na nízké úrovni a v roce 2017 tak její celková míra činila pouze 7,2%. Průměrná délka hlavního pracovního poměru v ČNB meziročně mírně klesla na 13,4 let.

Počet zaměstnanců a počet pracovních míst

— NÁBOR A VÝBĚR ZAMĚSTNANCŮ

ČNB se ze zákona věnuje řadě specifických a náročných úkolů. Pro jejich bezchybné plnění je podstatné, aby ČNB vyhledávala a přijímala do pracovního poměru zaměstnance s hlubokými odbornými znalostmi, kteří zodpovědně plní úkoly ve svém oboru a jsou motivováni k standardně vysokému výkonu.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

Při inzerování volných pracovních míst využívá ČNB řadu tradičních i moderních prostředků. Neobsazená pracovní místa se inzerují jak interně na intranetu ČNB, tak externě na webových stránkách ČNB, na internetových portálech zaměřených na trh práce a prostřednictvím oficiálních profilů ČNB na sociálních sítích Facebook a LinkedIn. Výběr nových zaměstnanců v ČNB obvykle probíhá v několika kolech, v nichž se ověřují jak potřebné kvalifikační a odborné znalosti, tak i osobnostní předpoklady uchazeče pro výkon práce v ČNB.

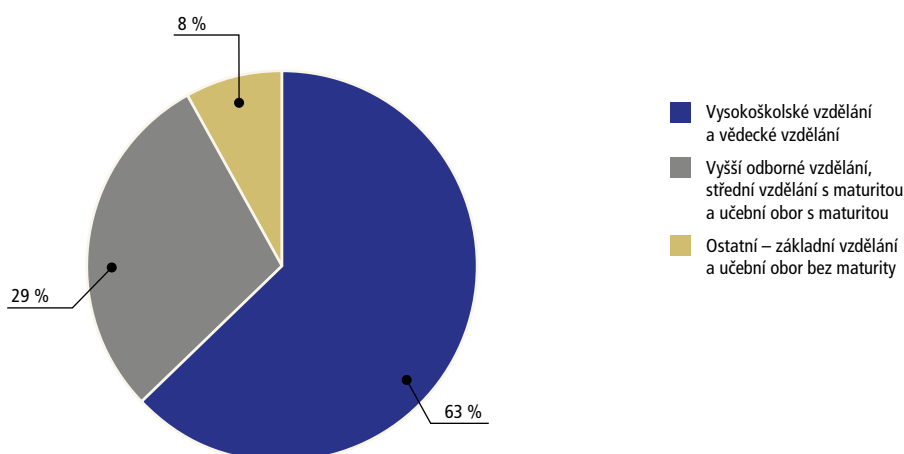
— SLOŽENÍ ZAMĚSTNANCŮ Z HLEDISKA VZDĚLÁNÍ, VĚKU A ZASTOUPENÍ ŽEN A MUŽŮ

ČNB při řízení lidských zdrojů důsledně naplňuje princip politiky rovných příležitostí pro všechny uchazeče a zaměstnance. Tento přístup vytváří v ČNB dlouhodobě vyváženou skladbu zaměstnanců z hlediska věku, pohlaví i kvalifikace.

Struktura zaměstnanců s ohledem na dosažené vzdělání zůstala v roce 2017 oproti roku 2016 zachována a je znázorněna v následujícím grafu. Uvedené kvalifikační rozložení, ve kterém převažují vysoce vzdělaní zaměstnanci, odráží odborné požadavky ČNB.

Struktura zaměstnanců ČNB dle nejvyššího dosaženého vzdělání k 31. prosinci 2017

(podíly v %)

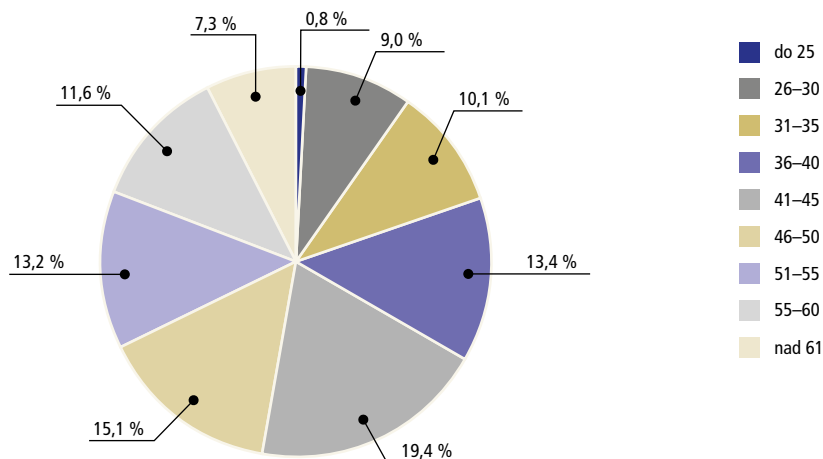

Zastoupení zaměstnanců ČNB z hlediska věku je rovnoměrné, přičemž nejpočetnější skupinu tvoří zaměstnanci ve věku 41 až 45 let (19 %). Dlouhodobě stabilní struktura zaměstnanců umožňuje ČNB vytvářet optimální skladbu pracovních týmů, a tím minimalizovat rizika vyplývající z generační obměny zaměstnanců.

Průměrný věk zaměstnanců ČNB se v roce 2017 meziročně mírně snížil o cca 4 měsíce na 45 let.

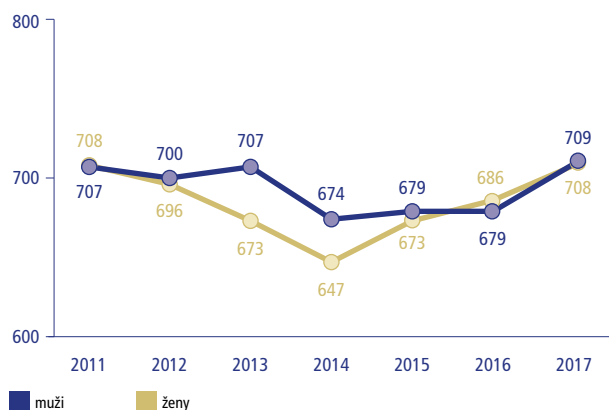
Věková struktura zaměstnanců k 31. prosinci 2017

(podíly v %)

Stejně jako v předchozích letech ČNB i v roce 2017 udržovala rovnovážný podíl mužů a žen na celkovém počtu zaměstnanců.

Vývoj počtu mužů a žen zaměstnaných v ČNB

— MOTIVAČNÍ SYSTÉM

Mzdový systém současně s hodnocením zaměstnanců je základem pro zvyšování kvality a výkonnosti zaměstnanců ČNB. Další nedílnou součástí systému motivace zaměstnanců je pravidelné poskytování zpětné vazby vedoucími zaměstnanci v rámci pracovních týmů. Od roku 2018 přechází ČNB od jednorozhodného systému hodnocení k systému hodnocení zaměstnanců vždy na závěr pololetí. Vedoucí zaměstnanci – coby správci mzdových prostředků svého útvaru – jsou v tomto systému motivováni k průběžnému zefektivňování činností a optimalizaci všech procesů útvaru.

Náklady na zaměstnance (mzdové náklady včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného a ostatní sociální náklady, náklady na vzdělávání a zaměstnanecké benefity) dosáhly v roce 2017 objemu 1 485 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly o cca 5,8 %. V souladu se zákonem o ČNB zveřejňuje banka od roku 2004 informace o mzdách všech členů bankovní rady.

Objem mezd vyplacených členům bankovní rady v roce 2017 (v Kč)

	Hrubá mzda ¹⁾	Čistá mzda ²⁾
Jiří Rusnok	5 475 513	3 931 381
Mojmír Hampl	4 366 745	3 164 213
Vladimír Tomšík	4 338 728	3 086 350
Lubomír Lízal ³⁾	837 583	566 484
Marek Mora ⁴⁾	3 307 659	2 363 134
Pavel Režábek ³⁾	1 002 568	685 521
Oldřich Dědek ⁴⁾	3 312 847	2 366 877
Vojtěch Benda	3 661 658	2 655 492
Tomáš Nidetzký	3 664 027	2 657 202

1) Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce.

2) Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

3) Lubomír Lízal a Pavel Režábek ukončili pracovní poměr v ČNB k 31. březnu 2017.

4) Marek Mora a Oldřich Dědek byli jmenováni členy bankovní rady s účinností od 13. února 2017.

— PROFESIONÁLNÍ ROZVOJ ZAMĚSTNANCŮ ČNB

Vzdělávání zaměstnanců jako významná oblast práce s lidským kapitálem zahrnuje celou řadu aktivit, od interního vzdělávání organizovaného v ČNB, přes vzdělávání u tuzemských externích organizací, včetně studia na vysokých školách a jazykové výuky, až po vzdělávání v zahraničí. Přímé náklady na profesionální rozvoj zaměstnanců ČNB (kurzovné bez nákladů na dopravu a ubytování) v roce 2017 dosáhly 18,9 mil. Kč.

ČNB pro své zaměstnance zajišťuje interně širokou řadu možností vzdělávání, a to především se zaměřením na rozvoj a prohlubování odborných znalostí a tzv. soft skills zaměstnanců ČNB. Významnou část tvoří vzdělávání nových zaměstnanců, které probíhá formou odborných seminářů v rámci ČNB s cílem prohloubit jejich odbornou znalost.

Klíčovou složku profesionálního rozvoje zaměstnanců představují mezinárodní semináře a workshopy. Účast na nich je pro experty ČNB nezbytná především z důvodu možnosti výměny informací a vědomostí s kolegy z ostatních centrálních bank. K nejčastějším tématům těchto vzdělávacích akcí patří finanční stabilita, ekonomické modelování a vývoj finančních trhů. Mezi pořádající instituce patří mimo jiné Mezinárodní měnový fond, Joint Vienna Institute, Financial Stability Institute, Study Center Gerzensee aj. V roce 2017 zaměstnanci dohledových útvarů ČNB také nadále využívali semináře organizované orgány dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu v rámci EU (EBA, ESMA a EIOPA).

ČNB v roce 2017 uspořádala 12 mezinárodních vzdělávacích akcí pro celkem 153 expertů z ostatních centrálních bank EU. Opětovně se také zapojila do spolupráce na organizaci dohledových školení v rámci evropské iniciativy European Supervisor Education.

 odborná knihovna ČNB se v září 2017 po rekonstrukci přesunula do prostor jednoho z bývalých bytů v Hypšmanově přístavbě. Velkoryse pojatý dvoupodlažní prostor byl nově vybaven a poskytuje zvýšený komfort uživatelům knihovny. Fond knihovny byl účelněji a logičtěji rozmístěn a v knihovně byly vybudovány zóny, které nabízejí klidné prostředí pro studium. Uživatelé mohou bez problé-

mů využívat své vlastní mobilní elektronické přístroje. V blízkosti výpůjčního pultu byl zřízen samoobslužný kiosk, kde uživatelé mohou provádět rychlé hledání v katalogu, zjistit stav svého čtenářského konta apod. Přínosem je rovněž oddělení prostor knihovny od kongresového centra ČNB, které zabránilo případnému křížení akcí pořádaných kongresovým centrem a běžného provozu knihovny.

IV. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Vztahy s veřejností

— KOMUNIKACE

Komunikace ČNB s veřejností se v roce 2017, podobně jako v uplynulých letech, soustředila především na oblast měnové politiky. Ta je jednou z klíčových činností, vyplývajících z jejího zákonného úkolu pečovat o cenovou stabilitu. V souladu s tím bylo nejzásadnějším komunikačním tématem uplynulého roku ukončení kurzového závazku v dubnu 2017.

ČNB si dlouhodobě udržuje svoji identitu jedinečné, nezávislé, prestižní a odborně erudované instituce, která staví svoji image na odbornosti, transparentci, důvěryhodnosti, stabilitě a mnohaleté tradici. Tyto hodnoty a atributy byly klíčovými pilíři komunikace v období kurzového závazku od listopadu 2013. Jejich využití v nastavení komunikačních procesů a nástrojů přispělo k hladkému a pozitivně vnímanému vystoupení z kurzového závazku, které následně umožnilo začít zvyšovat úrokové sazby z hodnot blízkých nule. Za hladké ukončení kurzového závazku, včetně jeho důkladné přípravy a efektivní komunikace, získal guvernér Jiří Rusnok prestižní ocenění Guvernér centrální banky pro střední a východní Evropu pro rok 2017 (viz také kapitola Měnová politika a ekonomický vývoj).

Mezi nejvyužívanější komunikační nástroje se v uplynulém roce zařadil Vlog ČNB. Prostřednictvím 20 video rozhovorů poskytli představitelé centrální banky veřejnosti informace o aktuálních tématech napřímo, bez nutnosti využití médií. Tato videa byla zveřejňována na webových stránkách ČNB a na YouTube. Jejich kratší verze, obsahující stěžejní myšlenky a klíčové informace k daným tématům, byly dále sdíleny na oficiálních profilech ČNB na sociálních sítích Facebook a Twitter. Během roku se z tohoto nového video formátu stal vyhledávaný zdroj informací pro média, která videa často sama sdílela nebo z nich citovala. S cílem maximálně zkrátit cestu svých sdělení k odborné i laické veřejnosti pokračovala ČNB v online přenosech z tiskových konferencí po měnověpolitických zasedání bankovní rady a ze čtvrtletních setkání s analytiky. Nadto loni představitelé centrální banky opět dvakrát vyjeli do regionů ČR, kde u tzv. Kulatého stolu diskutovali s předními zástupci tamních firem. V loňském roce se tato setkání konala v Ústí nad Labem a ve Zlíně.

V rámci podpory finančního vzdělávání ČNB dále pracovala s microsite Peníze na útěku, která srozumitelnou formou veřejnosti nabízí rady a návody, jak si vytvořit a následně spravovat osobní

a rodinný rozpočet. Další upgrade oceňované aplikace České peníze, zaměřené na ochranné prvky českých bankovek, rozšířil okruh uživatelů o majitele mobilních zařízení s operačním systémem iOS ve verzi 11 či novější.

Stejně jako v předchozích letech pořádala ČNB již tradiční soutěž pro studenty středních škol o nejlepší esej na vybrané téma. Na pobočkách v Ostravě a v Hradci Králové se uskutečnily další dva Akademické kulaté stoly, během nichž členové bankovní rady diskutovali se studenty vysokých škol z daného regionu na aktuální témata související s centrální bankou.

ČNB se také zapojila do Ekonomické olympiády. Akci pořádané Institutem pro ekonomické vzdělávání poskytl osobní záštitu viceguvernér Mojmír Hampl. V rámci soutěže byla vyhlášena Cena ČNB za nejlepší esej na dané téma, kterou dostalo možnost napsat 10 finalistů olympiády. Práce těchto finalistů byly vyhodnoceny odborníky ČNB a zároveň zveřejněny na webových stránkách ČNB, kde dostala možnost hlasovat také veřejnost.

ČNB nadále využívala pro komunikaci s veřejností své oficiální profily na sociálních sítích Twitter, Facebook a YouTube a na síti pro profesionály LinkedIn. V rámci komunikace s veřejností v roce 2017 vyřídila 1 923 telefonických, 4 898 elektronických a 942 písemných podání.

— POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

ČNB poskytuje informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) zveřejněním na webových stránkách, zejména na webové adrese www.cnb.cz, nebo žadatelům na základě žádosti. V následujícím textu jsou uvedeny údaje týkající se žádostí o informace podle zákona v roce 2017.

1. Počet žádostí o informace podle zákona: 79
2. Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 15
3. Počet podaných odvolání (rozkladů) proti rozhodnutí: 8
4. Rozsudky soudu ve vztahu k ČNB v oblasti poskytování informací:
 - Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. března 2017, č.j. 6A 36/2014-33 – soud rozhodl o zamítnutí žaloby proti rozhodnutí bankovní rady ČNB, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí ČNB, jímž byla částečně odmítnuta žádost o poskytnutí předběžného opatření, které ČNB uložila 15. března 2013 společnosti WPB Capital, spořitelní družstvo.
5. Výčet poskytnutých výhradních licencí včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
6. Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 2
 - Oběma stížnostmi byl napaden postup povinného subjektu při vyřizování žádostí spočívající v obdobné námitce, že povinný subjekt v odpovědi na žádost stěžovatelům neposkytl všechny jimi požadované informace, které měl podle zákona poskytnout. Obě stížnosti byly vyřízeny shodně postupem podle § 16a odst. 5 zákona a v obou případech bylo vydáno rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti.
7. Další informace vztahující se k uplatňování zákona:
 - Počet žádostí přijatých v roce 2017 oproti předchozímu roku narostl na 79 (v roce 2016 jich bylo 51). Historicky se tak jedná o doposud nejvyšší počet žádostí o informace, který ČNB v jednom kalendářním roce vyřizovala.
 - Žádosti se týkaly širokého spektra informací, přičemž dotazy směřovaly do oblasti statistiky, měnové politiky, platební bilance, devizových rezerv či oběhu bankovek a mincí. Významnou část žádostí tvořily dotazy vztahující se k dohledové činnosti ČNB ve všech segmentech finančního trhu včetně dotazů na licenční a sankční činnost.

— KONGRESOVÉ CENTRUM

Kongresové centrum, situované v památkově chráněném objektu bývalé Plodinové burzy, bylo v roce 2017 rozšířeno o prostory po odborné knihovně. Ta se přestěhovala do Hypšmanovy přístavby, která je nedílnou součástí prostor ústředí ČNB. Stejně jako v minulých letech bylo kongresové centrum využíváno pro setkání nejvyššího vedení ČNB s novináři a analytiky či s představiteli zahraničních centrálních bank, zástupci finančních trhů a zaměstnaneckých a odborových svazů. Odborné útvary banky zde pořádají konference, přednášky, prezentace, semináře, jednání výborů a pracovních skupin Evropské centrální banky (ECB), pravidelné čtvrtletní zkoušky pojišťovacích zprostředkovatelů a různá školení. Díky prostorové variabilitě a modernímu technickému vybavení patří kongresové centrum mezi často vyhledávané nájemní prostory v Praze. Externí nájemci zde každoročně pořádají zhruba 50 odborných nebo společenských událostí. Mezi klienty kongresového centra patří veřejné i privátní instituce z různých oborů činnosti, a to domácí i zahraniční.

Další informace lze nalézt na webových stránkách ČNB v části „Kongresové centrum ČNB“.

— ODBORNÁ KNIHOVNA

Posláním odborné knihovny ČNB je především poskytovat zaměstnancům ČNB i odborné veřejnosti výpůjční, poradenské, referenční, bibliograficko-informační a rešeršní služby (vyhledávání informací ze všech dostupných informačních zdrojů). Vysoce specializovaný fond a řada přístupů do elektronických zdrojů umožňují získat informace především z oblasti ekonomie a bankovníctví, práva, výpočetní techniky a okrajově z některých dalších oborů. Knihovna zpřístupňuje více než 80 000 svazků publikací a 700 titulů periodik, velké množství výzkumných a výročních zpráv a ostatních publikací.

V roce 2017 knihovna na základě výběrového řízení pořídila nový knihovnický informační systém Verbis s internetovým vyhledávačem Portaro. Systém nabízí uživatelům kromě jednoduššího a přehlednějšího vyhledávání celou řadu novinek, včetně možnosti zakládání uživatelských kont

přes webové rozhraní. Knihovna se po přestěhování nachází v 1. patře Hypšmanovy přístavby na adrese Senovážné náměstí 29, Praha 1, a je otevřena od pondělí do čtvrtka od 9 do 17 hodin, v pátek od 9 do 15 hodin. Informace o knihovně včetně elektronického katalogu a kontaktů jsou dostupné na webových stránkách ČNB v části „Odborná knihovna ČNB“.

— EXPOZICE

Expozice ČNB „Lidé a peníze“ je veřejně přístupná výstava, jejímž cílem je seznámit nejširší veřejnost s historií peněz a měnového vývoje českých zemí. Trvalá výstava je umístěna jednak v budově ústředí ČNB Praha, a to v prostorách bývalého trezoru, a dále pak v prostorách pobočky ČNB Brno, kde se obsahově zaměřuje na specifika tohoto tématu na Moravě. Pražská část expozice byla v roce 2017 rozšířena o část s názvem „Génius se lvem“, která připomíná historii symbolu ČNB, a výstavu „Krása v jednoduchosti“, věnovanou významnému českému sklářskému výtvarníkovi, medailérovi a autorovi české pětikorunové mince Jiřímu Harcubovi. Expozice připomínající osobnost a tvorbu Jiřího Harcuby je instalována rovněž na pobočce ČNB Brno, kde na ni navazuje i modelové ztvárnění jeho ateliéru.

— ARCHIV

Archiv ČNB spravuje archivní dokumenty, jejichž původcem je ČNB a její právní předchůdci. V současné době zahrnuje 65 archivních fondů o celkovém rozsahu 6 102 běžných metrů, které nabízejí unikátní pohled do politických, hospodářských, sociálních, ale i kulturních dějin českých zemí a střední Evropy. Badatelna Archivu ČNB je po předchozí konzultaci pro veřejnost otevřena celoročně. Všem zájemcům o informace nebo o studium v Archivu ČNB slouží část webových stránek ČNB „O ČNB > Archiv ČNB“ a kontaktní e-mailová adresa archiv@cnb.cz.

Mezi další velmi zajímavé prostory přístavby Plodinové burzy patří schodiště a salonek odborné knihovny. Schodiště s abstraktními vitrážemi z bílého skla, které byly u architekta Hypšmana velmi oblíbeným prvkem, propojuje vstup do přístavby s odbornou knihovnou, kanceláři či apartmánem

umístěným v nejvyšším patře. Dřevem obložený oválný salonek odborné knihovny, který poskytuje výhled do dvora mezi budovou ČNB a Slovanským domem, je velmi vhodným místem pro nejrůznější jednání.

V.

HOSPODAŘENÍ ČNB

Hospodaření ČNB

Deloitte Audit s.r.o.
Nile House
Karolínská 654/2
186 00 Praha 8 - Karlín
Česká republika

Tel: +420 246 042 500
Fax: +420 246 042 555
DeloitteCZ@deloitteCE.com
www.deloitte.cz

zapsána Městským soudem
v Praze, oddíl C, vložka 24349
IČO: 49620592
DIČ: CZ49620592

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA Bankovní radě České národní banky

Se sídlem: Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2017, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2017 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnost nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá Bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významné (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost Bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), síť jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Více informací o naší globální síti členských firem je uvedeno na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Deloitte.

Při sestavování účetní závěrky je Bankovní rada České národní banky povinna posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy Bankovní rada České národní banky plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti Bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky Bankovní radou České národní banky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat Bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 22. března 2018

Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Diana Rádl Rogerová
evidenční číslo 2045

— ÚČETNÍ VÝKAZY

ROZVAHA		31. prosince 2017 v mil. Kč	31. prosince 2016 v mil. Kč
1.	Zlato	602	630
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	81 008	89 557
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	3 120 494	2 167 721
3.1.	Vklady v zahraničních peněžních ústavech a institucích	1 323 050	614 180
3.2.	Cenné papíry	1 764 109	1 515 053
3.3.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí	33 335	38 488
4.	Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	0	0
5.	Hmotný a nehmotný majetek	3 308	3 449
5.1.	Hmotný majetek	3 228	3 421
5.2.	Nehmotný majetek	80	28
6.	Ostatní aktiva	6 729	6 836
6.1.	Ostatní finanční aktiva	4 302	4 696
6.2.	Ostatní	2 427	2 140
AKTIVA CELKEM		3 212 141	2 268 193
1.	Bankovky a mince v oběhu	593 854	556 689
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	81 282	88 714
3.	Závazky vůči zahraničí	140 992	66 307
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí	27 248	15 351
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí	113 744	50 956
4.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	2 294 920	1 291 306
4.1.	Přijaté úvěry	1 758 566	541 506
4.2.	Rezervy bank	92 721	201 561
4.3.	Ostatní závazky vůči bankám	443 633	548 239
5.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	269 895	182 585
6.	Rezervy	245	294
7.	Základní kapitál	1 400	1 400
8.	Fondy	60 081	14 161
9.	Oceňovací rozdíly	-2 044	4 400
10.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	0	-549
11.	Zisk nebo ztráta za účetní období	-243 243	46 469
12.	Ostatní pasiva	14 759	16 417
PASIVA CELKEM		3 212 141	2 268 193

PODROZVAHA		31. prosince 2017 v mil. Kč	31. prosince 2016 v mil. Kč
1.	Vydané záruky	1 049	157 272
2.	Poskytnutý příslib úvěrů a půjček	0	40 530
3.	Pohledávky ze spotových, termínových a futures operací	398 115	468 645
4.	Závazky ze spotových, termínových a futures operací	397 498	471 518
5.	Přijaté záruky	64 616	224 515
6.	Přijaté kolaterály	40 602	45 034

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY		31. prosince 2017 v mil. Kč	31. prosince 2016 v mil. Kč
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	14 457	8 585
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	13 864	8 401
1.2.	Ostatní	593	184
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	-13 843	-4 182
3.	Výnosy z akcií a podílů	6 764	4 873
4.	Výnosy z poplatků a provizí	613	427
5.	Náklady na placené poplatky a provize	-176	-142
6.	Zisk nebo ztráta z finančních operací	-249 789	39 298
6.1.	Kurzové rozdíly a rozpětí	-270 365	23 978
6.2.	Ostatní	20 576	15 320
7.	Ostatní provozní výnosy	1 367	1 044
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí	848	273
7.2.	Ostatní	519	771
8.	Ostatní provozní náklady	-579	-1 444
8.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	-453	-486
8.2.	Ostatní	-126	-958
9.	Správní náklady	-1 819	-1 747
9.1.	Náklady na zaměstnance	-1 494	-1 407
9.1.1.	Mzdy a platy	-1 056	-991
9.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění	-352	-328
9.1.3.	Vzdělávání a zaměstnanecké benefity	-86	-88
9.2.	Ostatní správní náklady	-325	-340
10.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	-238	-243
11.	Rozpuštění opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z dříve odepsaných pohledávek	6	6
12.	Odpisy, tvorba a použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	-6	-6
13.	Zisk nebo ztráta za účetní období	-243 243	46 469

HOSPODAŘENÍ ČNB

Úplná verze účetní závěrky ČNB k 31. prosinci 2017 včetně přílohy je k dispozici na jejich webových stránkách v části „O ČNB > Hospodaření ČNB > Roční účetní závěrka“ a v případě tištěné verze Výroční zprávy také na CD-ROM, je-li přiloženo.

Struktura nákladů a výnosů používaná v dalším textu poskytuje informace podle účelu vynakládaných prostředků. Naproti tomu standardní účetní výkazy, uvedené v účetní závěrce, poskytují přehled o dosažených nákladech a výnosech z druhového pohledu.

Náklady a výnosy ČNB v roce 2017

(v mil. Kč)

	Náklady	Výnosy	Saldo	Meziroční změna salda
Oblast měnová	318 983	77 048	-241 935	-290 419
Provádění měnové politiky	4 030	1	-4 029	-3 416
Správa devizových rezerv	40 155	72 191	32 036 ¹⁾	6 837
Kurzové rozdíly	274 777	3 796	-270 981	-293 845
Klientské operace	21	1 013	992	-407
Ostatní operace	0	47	47	412
Oblast emise a správy peněz	453	864	411	568
Oblast provozní	2 185	466	-1 719	139
Celkem	321 621	78 378	-243 243	-289 712

Poznámka: Provozní oblast zahrnuje osobní náklady, odpisy, nakupované služby, spotřebu energií atd.

1) Všechny dluhové cenné papíry jsou zařazeny do realizovatelného portfolia. V souladu s účetními standardy se proto jejich pravidelné přeceňování na tržní hodnotu promítá do bilance – položky oceňovací rozdíly (zahrnované do vlastního kapitálu). Pokud by se nerealizovaná ztráta z přecenění dluhopisů, dosažená v roce 2017 ve výši 6 050 mil. Kč, promítla přímo do výsledovky, snížilo by se souhrnné saldo nákladů a výnosů ze správy devizových rezerv na 25 986 mil. Kč.

Hlavním cílem činnosti ČNB je péče o cenovou stabilitu. V souladu s tímto cílem banka určuje měnovou politiku a přijímá rozhodnutí, a to vždy bez ohledu na dopad do vlastního hospodaření. Rok 2017 byl názorným příkladem naplňování této klíčové zásady centrální banky.

V oblasti měnové politiky bylo stěžejní událostí rozhodnutí o ukončení kurzového závazku ČNB počátkem dubna, které se stalo prvním krokem k postupnému návratu celkových měnových podmínek k normálu. Od ukončení uvedeného závazku se již kurz koruny pohybuje výhradně dle vývoje nabídky a poptávky na devizovém trhu. Následně v srpnu a listopadu 2017 ČNB zvýšila limitní dvoutýdenní repo (2T repo) sazbu a lombardní sazbu. Jednalo se o první úpravu úrokových sazeb od listopadu 2012, kdy došlo ke snížení repo sazby na tzv. technickou nulu. Srpnové rozhodnutí současně znamenalo první zvýšení domácích úrokových sazeb od února 2008 a spolu s jejich listopadovým zvýšením bylo dalším krokem k postupné normalizaci měnové politiky.

Zpřísnování měnových podmínek realizované prostřednictvím základních úrokových sazeb zvýšilo nákladovost operací ČNB na volném trhu. Odpoutání úrokových sazeb od hladiny technické nuly a nárůst objemu sterilizačních pasiv v době platnosti kurzového závazku významně zvýšily sterilizační náklady ČNB.

Obnovený proces přibližování se vyspělejšími ekonomikám je doprovázen posilováním kurzu koruny, k němuž přispívá i dřívější návrat domácí měnové politiky k normálu oproti politice ECB. V roce 2017 posílil kurz koruny vůči všem měnám, ve kterých jsou alokovány devizové rezervy ČNB. Výsledná kurzová ztráta ve výši 271 mld. Kč pramenila především z nerealizovaných kurzových ztrát a zisků, které vznikají v důsledku pohybu měnových kurzů u cizoměnových aktiv a pasiv držených v bilanci do konce kalendářního roku. Nejvýznamnější meziroční posílení vykazala koruna vůči americkému dolaru a japonskému jenu. Největší kurzové ztráty ale vznikly vůči euru, ve kterém je investována rozhodující část rezerv ČNB.

Intervenční nákupy prováděla ČNB až do prvních dubnových dnů roku 2017. Zkracující se období tzv. „tvrdého“ závazku, kdy se ČNB zavázala, že kurzový závazek neukončí dříve než v druhém čtvrtletí 2017, vedlo v prvních třech měsících roku k prudkému přílivu kapitálu. Jeho příčinou byly spekulace na následné posílení koruny a rovněž zajišťování domácích vývozců proti kurzovému riziku. Rozsah intervencí ČNB, které držely korunu nad hladinou kurzového závazku, se proto prudce zvýšil. V souhrnu za rok 2017 provedla ČNB intervenční nákupy v celkovém rozsahu 42,5 mld. EUR (cca 1 149 mld. Kč).

Na pozitivním výsledku správy devizových rezerv se podílela především akciová portfolia s čistým výnosem 29,8 mld. Kč, která těžila z růstu akciových trhů a z dividend. Dluhopisová portfolia, v nichž je uložena objemově největší část devizových rezerv ČNB, přispěla čistým výnosem 9,6 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 8%. Důvodem je především snížení tržní hodnoty dluhopisů v závěru roku, které ve svém důsledku znamenalo kapitálové ztráty. Realizovaná část těchto ztrát (0,2 mld. Kč) se promítla přímo do výsledku hospodaření ČNB. Nerealizované kapitálové ztráty, zaúčtované v průběhu kalendářního roku v celkovém rozsahu 6,1 mld. Kč, byly ponechány jako oceňovací rozdíl v bilanci banky. Výnosy dluhopisových portfolií tedy pocházely výhradně z úrokové složky. Pokud jde o instrumenty peněžního trhu, byly úrokové výnosy v důsledku přetrvávajících záporných úrokových sazeb na eurových trzích a trzích švédské koruny jako celek záporné.

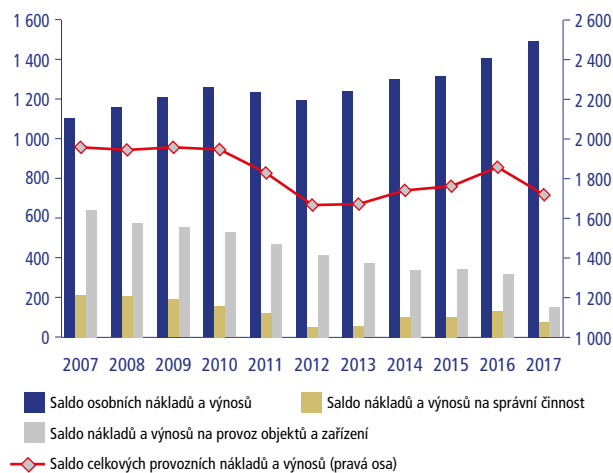
V oblasti klientských operací plynula největší část příjmů z konverzí finančních prostředků prováděných na účtech klientů. Nejvýznamnější konverze jsou realizovány na účtech Ministerstva financí při čerpání finančních prostředků z fondů EU nebo naopak při platbách příspěvků ČR do rozpočtu Evropské komise.

V oblasti emise a správy oběživa hospodařila ČNB s kladným výsledkem. Stojí za ní především mimořádný výnos (0,6 mld. Kč) zaúčtovaný po ukončení výměny neplatných bankovek nominální hodnoty 50 Kč a tržby z prodeje numizmatického materiálu, tj. pamětních stříbrných a zlatých mincí a mincí z obecného kovu do sad. Nižší počet dodávek nových bankovek a mincí naopak znamenal meziroční pokles nákladů banky.

Hospodaření ČNB v provozní oblasti skončilo záporným saldem nákladů a výnosů ve výši 1,7 mld. Kč, což je meziroční snížení o 7,5%. Na tento výsledek nelze nahlížet jako na dosažení úspory, byť ČNB vždy usiluje o efektivní vynakládání finančních prostředků. Meziroční změnu ovlivnily dva faktory. K prvnímu reálně došlo již v roce 2016, kdy ČNB uhradila jednorázové náklady na řešení mezinárodních rozhodčích řízení. To zvýšilo srovnávací základnu pro loňský rok. Druhým faktorem byl pak prodej ztrátového ubytovacího zařízení centrální banky v roce 2017. Vzhledem k finančnímu rozsahu zmíněných případů došlo k významnému a jednorázovému ovlivnění provozního výsledku hospodaření.

HOSPODAŘENÍ ČNB

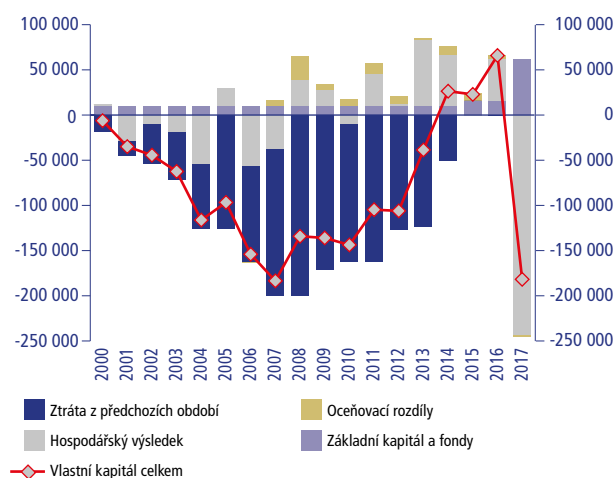
Saldo provozních nákladů a výnosů ČNB v letech 2008–2017 (v mil. Kč)

V souladu se schválenými zásadami finančního hospodaření ČNB rozhodla bankovní rada o použití rezervního fondu (60,1 mld. Kč) na úhradu účetní ztráty roku 2017 (243,2 mld. Kč). Její zbývající část zůstane ponechána v bilanci jako neuhrazená ztráta předchozích účetních období. Vlastní kapitál ČNB tak dosáhl záporné výše 183,8 mld. Kč. Přestože ČNB v minulosti negativní kapitál dlouhodobě vykazovala, nebránila jí tato skutečnost v naplňování zákonného mandátu v oblasti péče o cenovou stabilitu ani v realizaci jejích dalších úkolů. Naplnění všech cílů činnosti ČNB bude proto zajištěno obdobně jako v minulosti.

Podrobnější informace o hospodaření ČNB v roce 2017 jsou uvedeny na webových stránkách ČNB v části „O ČNB > Hospodaření ČNB > Roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB“.

Vývoj vlastního kapitálu ČNB v letech 2000–2017 (v mil. Kč)

Seznam zkratek

ABO	Automatizované bankovní operace
AML	směrnice upravující opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
AnaCredit	analytická databáze úvěrů Analytical Credit Datasets
AUD	australský dolar
BIS	Banka pro mezinárodní platby
BRRD	směrnice pro ozdravné postupy a řešení krize
CAD	kanadský dolar
CERTIS	Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System
CRD IV	směrnice o kapitálových požadavcích
CRR	nařízení o kapitálových požadavcích
CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
ECB	Evropská centrální banka
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
ERM II	mechanismus směnných kurzů II
ESCB	Evropský systém centrálních bank
ESFS	Evropský systém finančního dohledu
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
ESRB	Evropská rada pro systémová rizika
EU	Evropská unie
EUR	euro
FSB	Rada pro finanční stabilitu
FSC	Výbor pro finanční stabilitu
FTSE 100	benchmarkový index pro britský akciový trh
G20	skupina 20 nejvýznamnějších ekonomik světa
GBP	britská libra
HDP	hrubý domácí produkt
IDD	směrnice o distribuci pojištění
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IMFC	Mezinárodní ekonomický a finanční výbor
IOSCO	Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry
JPY	japonský jen
Kč	česká koruna

LTV	poměr výše úvěru k hodnotě zajištění
MBS	hypoteční zástavní listy garantované vybranými americkými agenturami
MiFID II	směrnice o trzích finančních nástrojů
MiFIR	nařízení o trzích finančních nástrojů
MMF	Mezinárodní měnový fond
MREL	minimální požadavek na kapitál a odepisovatelné závazky
MSCI Euro	benchmarkový index pro evropský akciový trh
Nikkei 225	benchmarkový index pro japonský akciový trh
PRIIP	nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů
PSD2	směrnice o platebních službách
RIAD	system pro správu referenčních dat subjektů
S&P 500	benchmarkový index pro americký akciový trh
S&P ASX 200	benchmarkový index pro australský akciový trh
S&P TSX	benchmarkový index pro kanadský akciový trh
SBBS	cenné papíry zajištěné státními dluhopisy zemí eurozóny
SDAT	informační systém ČNB pro sběr dat
SDR	zvláštní práva čerpání (jednotná měnová a účetní jednotka MMF)
SEK	švédská koruna
SKD	System krátkodobých dluhopisů
Solventnost II	směrnice o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu
SRB	Jednotný výbor pro řešení krizí
USD	americký dolar
Zol	Zpráva o inflaci

Vydává:

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:

ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179

<http://www.cnb.cz>

Grafický návrh:

Orbis Pictures Agency s.r.o.

Sazba:

JEROME s. r. o.

